

Jaarrapportage 2016

Voorwoord

In deze jaarrekening blikken wij terug op 2016. Twee jaar WerkSaam Westfriesland, twee jaar samen hard werken en twee jaar vooruitgang. Dat durf ik met een gerust hart te zeggen, want er is al heel veel bereikt in de uitvoering van de Participatiewet in onze regio!

Was 2015 vooral het jaar van het fusieproces, zo was 2016 vooral het jaar van bestendigen en verbeteren. Verbeteren van de werkprocessen, verbeteren van de bedrijfsresultaten en verbeteren van de uitstroom.

WerkSaam heeft in 2016 de 1000^e plaatsing in betaald werk gerealiseerd. De vele plaatsingen zijn mogelijk dank zij een uitstekend werkgeversnetwerk. Samen met het UWV maakt WerkSaam deel uit van het Werkgeversservicepunt, onderdeel van de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord.

Wist u dat onze arbeidsmarktregio tot de vijf best presterende arbeidsmarktregio's behoort?

De bedrijfsresultaten over 2016 zijn positief. In 2016 realiseerden wij 584 plaatsingen in werk. In 2016 is het Werkgeversservicepunt stevig op de kaart gezet en hielp het Mobiliteitscentrum steeds meer werkzoekenden. Zonder afspraak was iedereen iedere week met vragen welkom bij het WerkSaam Café. We hebben samen met het RMC, de praktijkscholen en het UWV extra aandacht voor jongeren; zij kunnen terecht bij het Jongerenloket. En, niet onbelangrijk: iedere maand is er sprake van tijdige en correcte betalingen van uitkeringen en salarissen.

Terugkijkend op 2016 zagen we ook dat ons cliëntenbestand, ondanks de aantrekkende economie en de vele plaatsingen, met 5,8% toenam. Een steeds groter aantal mensen doet helaas nog een beroep op bijstand. De voorspelling is, dat dit zeker tot 2021 doorgaat. Daarom is het zo belangrijk om door te gaan op de ingeslagen weg en vast te houden aan onze visie: WerkSaam gelooft erin dat werken loont en gaat ervoor dat iedereen meedoet. Dat is waar het in de Participatiewet om gaat! We houden vast aan onze koers, iedere gewerkte dag is er één.

A.J. de Jong,
voorzitter dagelijks bestuur

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Jaarverslag	
Jaarverslag in één oogopslag	5
Samenvatting	6
Inleiding.....	8
Leeswijzer	9
Re-integratie.....	10
Inleiding.....	10
Wat hebben we bereikt?	10
Wat heeft het gekost?	16
Inkomen	18
Inleiding.....	18
Wat hebben we bereikt?	18
Wat heeft het gekost?	23
Bedrijfsvoering	25
Inleiding.....	25
Wat hebben we bereikt?	25
Wat heeft het gekost?	26
Plus, extra en overige taken	29
Inleiding.....	29
Wat hebben we bereikt?	29
Wat heeft het gekost?	31
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	33
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	38
Paragraaf financiering	39
Paragraaf verbonden partijen	41
Paragraaf bedrijfsvoering.....	42

Jaarrekening	49
Balans per 31 december 2016	49
Overzicht van baten en lasten	51
Toelichting	52
Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling	54
Toelichting op de balans	56
Toelichting op de baten en lasten	62
Analyse begrotingsrechtmatigheid	63
Specifieke WerkSaam onderwerpen	63
Algemene dekkingsmiddelen en voorzien	65
Incidentele baten en lasten	66
Wet normering bezoldiging topinkomens publieke en semipublieke sector (WNT)	66
Verantwoordingsinformatie Sisa	68
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	71
Vaststelling algemeen bestuur	75
Bijlagen	76
Overzicht van investeringen	77
Verloopoverzicht materiële vaste activa met economisch nut	77
Overzicht mutaties reserves per programma	78
Organigram	79
Lijst van Afkortingen	80
WSW realisatie 2016	81
Overzicht per gemeente	82
Verloopoverzicht cliënten-debiteuren	88

LEGENDA

AB = Algemene Bijstand (Participatiewet)

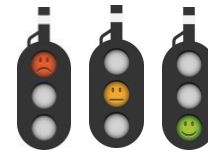
Bbz = Besluit bijstandsverlening zelfstandigen

IOAW = Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers

IOAZ = Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen

Samenvatting

In dit jaarverslag geven we met stoplichten aan of we ons doel hebben gehaald (groen) bijna gehaald (oranje) of niet gehaald (rood).

In dit hoofdstuk geven wij een samenvatting, waarbij in de tekst dezelfde kleuren aangeven of het doel behaald is.

Clënten

Inkomen

3.336
uitkeringsgerechtigden

Inzet om uitkeringen te voorkomen is gelukt (44% voor 27⁺ers en 33% voor jongeren tot 27 jaar).

Van alle beëindigingen is 7% door de inzet van handhaving.

Re-integratie

85% van de cliënten heeft een plan van aanpak (re-integratieplan).

100% van de cliënten is ingedeeld op de participatieladder (hoe actief de cliënt nu is) en 85% op de doelladder (wat de cliënt binnen een jaar zou kunnen bereiken).

Werk(gevers)

Clënten aan het werk

584 plaatsingen op betaald werk bij werkgevers

9 beschut werk-plekken gerealiseerd (voor cliënten met een indicatie Beschut Werk).

25 cliënten zijn als zelfstandig ondernemer aan het werk.

Opdrachten

Het aandeel van de commerciële activiteiten bedraagt ten minste € 6.179.000 Er is voldoende werk binnengehaald voor onze Wsw-medewerkers om uit te voeren. Daarnaast hebben we voldoende leerwerktrajecten gedaan voor onze cliënten.

Organisatie

Financiën

Geen overschrijding van het re-integratiebudget .

Teveel verstrekte of ten onrechte verstrekte uitkeringen worden teruggevorderd of verhaald.

1% besparen op de bedrijfskosten ten opzichte van 2015.

Organisatie

De kwaliteit is toegenomen, er zijn 11,8% minder gegronde bezwaarschriften ten opzichte van 2015.

Het ziekteverzuim voor de staf bedraagt 4,5% en voor het Wsw-personeel 10,7%.

Financieel		
Programma	Baten – lasten 2016	Begroot najaarsnota 2016
Re-integratie	+ 424.000	Nihil
Inkomen:		
BUIG	- 1.616.000	-2.415.000
BBZ	1.065.000	-121.000
Saldo	-551.000	-2.536.000
Bedrijfsvoering:		
Bedrijfsresultaat	- 2.127.000	-2.433.000
Incidentele baten/lasten	+ 267.000	Nihil
Mutatie reserves	+ 2.326.000	2.433.000
Saldo	+ 468.000	Nihil

Extra taken van individuele gemeenten	
Deelname aan de gebiedsteams van de gemeente Hoorn naar tevredenheid.	Extra re-integratieopdracht voor inwoners van Hoorn succesvol uitgevoerd.
Debiteurenbeheer bijzondere bijstand is voor drie gemeenten uitgevoerd. Twee gemeenten hebben van deze dienst afgezien en twee gemeenten gaan hier vanaf 2017 gebruik van maken.	Aanvullende uitkeringen voor jongeren zijn toegekend (voor zeven gemeenten).

Inleiding

Een jaarrekening is een goed moment om terug kijken. Wat ging er het afgelopen jaar goed, wat lukte minder of niet en hoe staan wij er nu voor?

Wie zijn wij?

WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de Bbz en de aanpak van laaggeletterdheid uit. Met als belangrijkste doel iedereen die kán werken, te begeleiden naar werk. Dit betekent ook mensen helpen die moeite hebben met lezen en schrijven; een vaardigheid die nodig is om mee te kunnen (blijven) doen.

Om onze cliënten aan werk te helpen, moeten wij aan twee kanten werk verrichten. Aan de ene kant de werkgever (banen) en aan de andere kant de werkzoekende die dit niet altijd alleen lukt. Wij zijn dé arbeidsbemiddelaar voor Westfriesland.

Wij hebben onze cliënten in beeld. Hierdoor kunnen wij maatwerk leveren op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsontwikkeling en (tijdelijke) inkomensondersteuning. Werk is de beste en kortste weg naar werk.

Om dit bereiken, werken wij samen met werkgevers en opdrachtgevers. Onze partners, zoals het UWV, het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord, het Taalhuis Westfriesland, het ROC Kop van Noord-Holland, RMC, Stichting Leerzaam, zorginstellingen en gebiedsteams vormen daarbij een onmisbare schakel.

Wat waren onze doelen voor 2016?

WerkSaam wilde – binnen het budget – meer mensen aan het werk krijgen dan in 2015 (uitstroom) en minder mensen op weg naar een uitkering (instroom). Kortom, betere resultaten, waardoor onze uitgaven daalden.

Dit gaat niet vanzelf. De arbeidsmarkt verandert en de economie herstelt zich voorzichtig. Een daling van het aantal mensen in de bijstand is niet in beeld. Ook door landelijke maatregelen, die ook voor WerkSaam nadelig uitpakken.

Leeswijzer

De volgende hoofdstukken gaan in op de diverse programma's. Dit zijn: Re-integratie, Inkomen, Bedrijfsvoering en Plus, extra en overige taken.

Drie vragen staan hierbij steeds centraal:

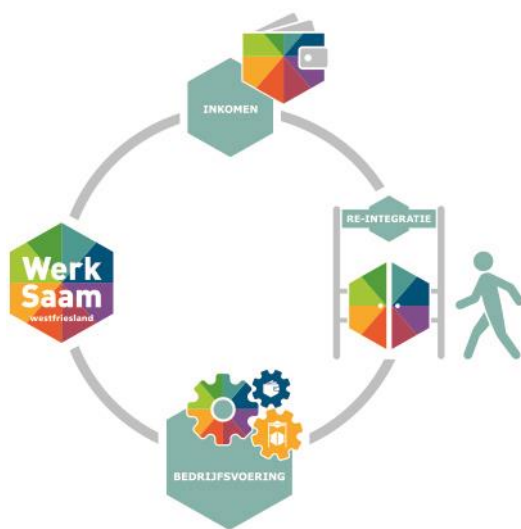
- Wat hebben wij gedaan?
- Wat hebben wij bereikt?
- Wat heeft het gekost?

Ook gaan wij in op verschillen met de Begroting en Najaarsnota 2016.

Dan volgt een aantal verplichte onderdelen conform het besluit Begroting en Verantwoording:

de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien, de paragrafen weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, verbonden partijen en bedrijfsvoering. Met als afsluiting de cijfermatige jaarrekening 2016.

Tot slot zijn er de bijlagen met een lijst met afkortingen en een overzicht met de opbouw van de financiële bijdragen per gemeente.

Programma's

Re-integratie

Inleiding

WerkSaam heeft als doel om iedereen die kán werken, te begeleiden naar werk. Hiervoor zetten wij diverse re-integratie-instrumenten in. Om onze cliënten aan werk te helpen, moeten wij aan twee kanten werk verrichten. Aan de ene kant de werkgever (banen) en aan de andere kant de werkzoekende/cliënt.

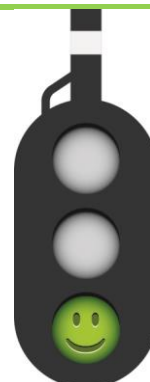

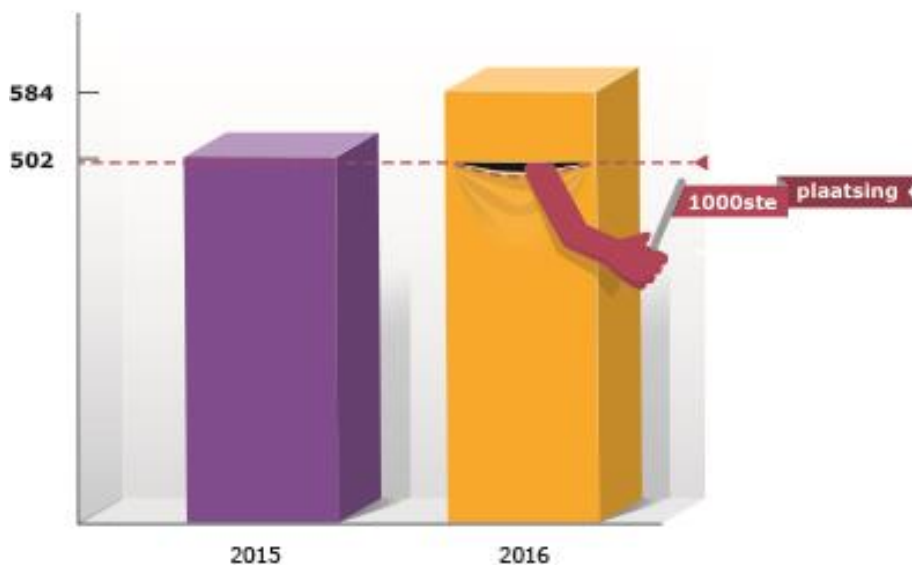
In dit hoofdstuk staat wat wij in 2016 hebben gedaan.

Wat hebben we bereikt?

Plaatsingen op werk 584 personen:

Een plaatsing is een kandidaat (cliënt of Wsw'er) die een arbeidscontract heeft voor minimaal drie maanden. In 2015 realiseerden wij 502 plaatsingen. De begroting 2016 vermeldt als doel: 10% meer dan het aantal plaatsingen in 2015. Ons doel voor 2016 was dus 552. Met 584 plaatsingen in 2016 lukte dat ruimschoots.

Dit resultaat bereikten wij door:

- A. Goede werkgeversbenadering
- B. Goede ondersteuning van werkzoekenden

A. Goede werkgeversbenadering

Wij gingen verder met het versterken van de verbinding met onze werkgevers. Wij willen hiermee banen creëren en doen een appel op werkgevers om maatschappelijk verantwoord te ondernemen.

Samen met het UWV in het Werkgeversservicepunt Noord-Holland Noord (WSP NHN) bedienen wij de werkgever. Werkgevers, die met ons in zee willen gaan, hebben zelf niet altijd een beeld van wat er mogelijk is binnen hun eigen bedrijf. WerkSaam helpt werkgevers dan met een onderzoek (bedrijfsscan), waardoor zij inzicht krijgen in de mogelijkheden. Voor minder productieve medewerkers kunnen werkgevers loonkostensubsidie krijgen. De werkgever betaalt dan het productieve deel en krijgt loonkostensubsidie voor het niet-productieve gedeelte.

MVO

ondernemen met je ♥!

Werkgevers kunnen hun sociale hart laten zien door werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans te bieden. Bedrijven die dit willen en doen, heten Smaakmakers. Het Werkgeversservicepunt brengt met Smaakmakers de concrete (werk)mogelijkheden in kaart en zoekt daarvoor geschikte kandidaten. Al twaalf aansprekende Westfriesse bedrijven gingen voor. Bedrijven die werk maken van hun sociale betrokkenheid. En die de mogelijkheden pakken om te denken in kansen.

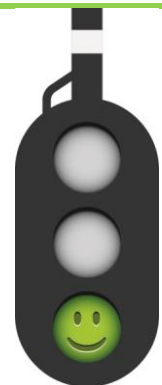
Werkgevers die nog een stapje verder gaan en hun ondernemende hart echt laten spreken, kunnen MVO Westfriesland Proud Partner worden. Je wordt Proud Partner als je óf minimaal 5% aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst hebt óf minimaal 5% aan diensten en leveringen afneemt van personeel uit deze doelgroep. MVO Westfriesland Proud Partnerschap draagt bij aan de doelstellingen van de werkgever op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. MVO Westfriesland heeft in totaal 23 Proud Partners.

B. Cliënten goed begeleiden

Alleen werkgevers vinden, die cliënten een kans willen geven, is niet voldoende. Ook de cliënten moeten klaar zijn om aan het werk te gaan. WerkSaam maakt met elke cliënt een plan van aanpak. Afhankelijk van de kansen en belemmeringen van de cliënt, bieden wij diverse hulpmiddelen aan. Zo laten wij cliënten concrete werkervaring opdoen (bij werkgevers of intern bij WerkSaam). Wij bieden bijvoorbeeld sollicitatietrainingen en vakgerichte opleidingen (in een aantal gevallen met baangarantie). Wij vergoeden onkosten zoals reiskosten en kinderopvangkosten aan cliënten.

Geen overschrijding van het re-integratiebudget

Het budget dat WerkSaam ontvangt voor re-integratie is niet helemaal uitgegeven. We stuurden goed op de uitgaven en de gemeenten krijgen het overgebleven budget terug.

95% van de cliënten beschikt over een plan van aanpak

85% van de cliënten waar WerkSaam verantwoordelijk voor is (dus niet de zorgcliënten), heeft een plan van aanpak.

15% heeft dus nog geen plan van aanpak. Er is een achterstand in het opstellen hiervan. Een deel van de cliënten was in november/december ingestroomd en hadden op 31 december 2016 dus nog geen geregistreerd plan van aanpak.

95% van de cliënten is ingedeeld op de participatieladder en doelladder

100% van de cliënten is ingedeeld op de participatieladder.

De doelladder is bij 85% van alle cliënten ingevuld. In juli was dit voor 44% van de cliënten nog niet zo. Dit leidde tot een inhaalactie.

Toelichting

De participatieladder geeft aan hoe actief de cliënt is. De participatieladder heeft zes treden. Dat ziet er zo uit:

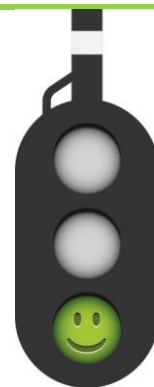

Bijvoorbeeld: een cliënt doet vrijwilligerswerk (trede 4).

De doelladder

De doelladder kent net als de participatieladder ook zes treden, net als in het vorige plaatje van de participatieladder. De doelladder geeft aan naar welke trede een cliënt binnen een jaar kan stijgen.

Bijvoorbeeld: de verwachting is dat de cliënt binnen een jaar betaald kan werken (trede 6).

Minimaal negen beschut werk-plekken (fte) in 2016.

Er zijn negen personen ingestroomd in Beschut Werk, we hebben het doel niet volledig behaald. Ten opzichte van de rest van Nederland horen we bij de top.

Beschut Werk is werk voor mensen die vanwege hun beperking een hoge mate van begeleiding of aanpassing van de werkplek nodig hebben. De voorziening is juist bedoeld voor mensen, die met deze ondersteuning wel in staat zijn om betaald werk te verrichten. Beschut Werk is alleen mogelijk met een indicatie Beschut Werk van het UWV. De begroting is op dit punt in de najaarsnota bijgesteld, gezien de invulling op dat moment. Het doel voor Beschut Werk is teruggebracht tot negen fte's.

Aanpak jeugdwerkloosheid

Jongerenloket

Medio 2015 startte WerkSaam met een Jongerenloket (JoLo). Hierbij trokken wij samen met het RMC, het UWV en de Stichting Leerzaam (praktijkscholen in Westfriesland) op om kwetsbare jongeren te helpen bij het vinden en het behouden van werk.

Met het JoLo wil WerkSaam aan de voorkant zorgen dat het vangnet van de bijstand niet in beeld komt. De door het JoLo behaalde resultaten zijn goed. Naast het voorkomen van instroom in de bijstand, zette het JoLo 55 ZoWh@t-trajecten in die resulteerden in 27 plaatsingen van vooral jongeren zonder een startkwalificatie. Hierbij gebruikte het JoLo loonkostensubsidie en andere mogelijkheden (subsidiecalculator) om jongeren voor werkgevers aantrekkelijk te maken. ZoWh@t-trajecten zijn door de Westfriesse praktijkscholen speciaal ontwikkeld voor kwetsbare jongeren.

Jeugd Werkt!

Het succesvolle Actieplan Jeugdwerkgelegenheid 2.0 kreeg eind 2015 een regionaal vervolg onder de naam Jeugd Werkt!. Dit project, uitgevoerd door het JoLo, creëert kansen voor jongeren zonder startkwalificatie om de overstap van school naar werk te maken en loopt tot 1 juli 2017. Het doel is om jongeren te plaatsen bij (kleinere) werkgevers, bijvoorbeeld door het verstrekken van een werkgeversvoucher (max. € 2.000 per plaatsing). Jeugd Werkt! loopt van november 2015 tot juli 2017. In 2016 gingen in Westfriesland elf jongeren met een voucher bij een werkgever aan de slag.

Aanvullende bestuurlijke afspraken

De ministers Asscher en Bussemaker nodigden in april 2016 het RPA uit om afspraken te maken voor jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie. Doel: een sluitend vangnet op weg naar werk. Dit verzoek richtte zich op de coördinerend wethouder Jeugdwerkloosheid van deze arbeidsregio (gemeente Alkmaar) en de wethouder van de contactgemeente RMC (gemeente Hoorn).

Een grote groep jongeren (66.000, opgave CBS) dreigt tussen de wal en het schip terecht te komen. Zij zitten niet op school en hebben geen werk of uitkering. Den Haag wilde deze jongeren in beeld krijgen, om vervolgens te kijken welk perspectief er voor deze jongeren bestaat.

UWV (WW en Wajong), jeugdzorg, gemeenten (bijstand) en RMC (schoolverlaters) brachten dit vervolgens per arbeidsmarktregio in beeld. De gekozen insteek heeft als groot voordeel dat in cijfers duidelijk wordt wat er op partijen afkomt. Met als resultaat regionale ambities voor de periode 1 juli 2016 tot 1 juli 2017 om deze jongeren toe te leiden naar werk.

Voor Westfriesland gaat het onder andere om 302 jongeren met een bijstandsuitkering. Van deze groep is 248 geschikt voor het matchen op werk. Onze ambitie is om 60% (148 jongeren) aan werk te helpen. In 2016 lukte dat voor 37 jongeren.

Dit aantal blijft achter bij de ambities. Dit komt enerzijds omdat er in 2016 veel onduidelijkheid was over voordelen voor werkgevers als zij een jongere in dienst nemen. De regeling waarbij een werkgever een tegemoetkoming van € 7.000,- kon krijgen is afgeschaft. Werkgevers kunnen nu alleen gebruik maken van de voucher van € 2.000,-. Daarnaast is pas in de loop van 2016 duidelijk geworden dat jongeren via de praktijkroute aanspraak kunnen gaan maken op de banenafpraak.

Anderzijds heeft het jongerenloket zich in 2016 vooral ingezet op het voorkomen van instroom van jongeren in de bijstand, vooral ook voor de kwetsbare jongeren. Dit was succesvol, maar dat neemt niet weg dat er in de eerste helft van 2017 extra geïnvesteerd moet worden in de aanpak van jongeren om de ambitie waar te maken.

Aanpak laaggeletterdheid

Volwasseneneducatie (aanpak laaggeletterdheid) is een taak die WerkSaam voor de regiogemeenten uitvoert. Taal is de sleutel tot de samenleving. Alle gemeenten (18) in onze arbeidsmarktregio (Noord-Holland Noord) werken samen om hun inwoners (18 jaar

en ouder) beter te leren lezen en schrijven. Dit vindt plaats met inzet van gezamenlijk educatiebudget dat het Rijk aan de gemeente Alkmaar voor deze arbeidsmarktregio beschikbaar stelt. De regiogemeenten ontvangen geen eigen educatiebudget. Daarom staan er voor educatie ook geen bedragen in dit jaarverslag. Maar er gebeurt wel degelijk wat.

ROC De Kop

Vanuit dit educatiebudget konden onze inwoners gebruik maken van verschillende taaltrajecten die het ROC De Kop verzorgde in Hoorn en Enkhuizen. In 2016 volgden 278 cursisten uit de zeven regiogemeenten een taaltraject, gezamenlijk ingekocht bij het ROC. Cursisten meldden zich zelf of via bekenden of hun werkgever aan. Ook vond verwijzing door WerkSaam plaats.

Taalhuis Westfriesland en de Taalmeter

WerkSaam gebruikt de Taalmeter om laaggeletterdheid op te sporen bij Westfriezen op weg naar bijstand. Wij zetten ons in om deze laaggeletterden door te verwijzen naar het Taalhuis Westfriesland, een initiatief van WerkSaam en het Vrijwilligerspunt Hoorn. Het Taalhuis komt vervolgens met een individueel taalaanbod. Dit kan een taalaanbod zijn bij het ROC of een taalaanbod (Samenspraak, Taalmaatjes, conversatieles, VoorleesExpres) bij andere plaatselijke taalaanbieders.

Door de inzet van het Taalhuis startten dit jaar 155 taaltrajecten. Daarnaast verzorgde het Taalhuis trainingen voor vrijwilligers: 55 vrijwilligers tot taaltrainer met de methode van de Stichting Lezen & Schrijven en 25 vrijwilligers met een training gericht op de omgang en communicatie met anderstaligen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen in * € 1.000	Primitieve begroting 2016	Voorjaarsnota 2016	Najaarsnota 2016	Realisatie 2016	Verschil : Realisatie - Najaarsnota
Ontvangen re-integratie gelden 90%	3.472	3.472	3.094	2.962	-132
Ontvangen Couleur locale	0	0	344	52	-292
Baten	3.472	3.472	3.438	3.014	-424
Trajectkosten extern	-289	-27	-692	-718	-26
Couleur locale	-347	-347	-344	-52	292
Trajectkosten intern	-1.779	-1.779	-1.779	-1.779	-1
Re-integratie kosten beschut werk	-252	-253	-77	-13	64
Dekking WSW Kosten	-804	-1.066	-547	-451	96
Lasten	-3.472	-3.472	-3.438	-3.014	424
Totaal Programma Re-integratie	0	0	0	0	0

Toelichting afwijkingen

Lasten

Couleur locale

Gemeenten hebben de mogelijkheid om 10% van hun re-integratiebudget naar eigen inzicht in te zetten. In 2016 ging het om diverse initiatieven van de Westfriese gemeenten, bijvoorbeeld extra inzet/begeleiding voor vergunninghouders, kwetsbare jongeren etc. De invulling hiervan vond voor een klein deel in 2016 plaats en wordt in 2017 verder opgepakt.

Beschut Werk

Dit gaat om de begeleidingskosten van de mensen die een dienstverband hebben voor Beschut Werk. De kosten zijn lager dan begroot doordat:

- De werknemers minder uren werken dan verwacht.
- Zij niet het hele jaar in dienst waren (instroom gedurende het jaar).

Tekort Wsw

In de begroting is opgenomen dat er een tekort zou zijn op de uitgaven voor de Wsw. In 2016 is een hoger aantal Wsw-medewerkers uitgestroomd dan begroot. Verder zijn de kosten voor transitievergoedingen lager uitgevallen dan begroot. Hierdoor was het tekort minder groot ten opzichte van de begroting.

Baten

De middelen die niet zijn besteed zijn teruggedaan naar de gemeenten.

Inkomen

Inleiding

WerkSaam Westfriesland betaalt tijdig en correct de uitkeringen van cliënten. Het uitgangspunt is dat iedereen meedoet naar vermogen. Waar nodig vullen we de inkomens aan tot de voor hen maximale hoogte van de uitkering.

WerkSaam Westfriesland heeft de ambitie om de uitgaven voor uitkeringen terug te dringen.

In dit hoofdstuk leest u over de:

- Inkomensvoorziening BUIG (Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten)
- Inkomensvoorziening Wsw (Wet sociale werkvoorziening) en Beschut Werk
- Handhaving

Wat hebben we bereikt?

In dit hoofdstuk staat wat wij in 2016 hebben gedaan.

Eind 2016: 3.250 uitkeringsgerechtigden

Door het beperken van de instroom en het vergroten van de uitstroom (zie hoofdstuk re-integratie) brengen we de uitkeringskosten omlaag. In 2016 zijn, dankzij enorme inzet, 1.378 cliënten uitgestroomd. Ten opzichte van het landelijke beeld doet WerkSaam het op dit gebied heel goed. De instroom was in 2016 bijzonder hoog (1.547). Dit komt onder andere door de komst van vergunninghouders, versnelde doorstroom vanuit de WW en instroom ex-Wajong en ex-Wsw. Het aantal cliënten komt eind 2016 op 3.336. Hierdoor behaalden wij ons doel niet.

Waarom blijft de instroom hoog?

Meer vluchtelingen

Er zijn veel nieuwe mensen die een verblijfsstatus krijgen. Zij zijn vaak afhankelijk van bijstand.

Nieuwe groepen in de bijstand

Sinds 2015 zijn er nieuwe groepen op de bijstand aangewezen - jonggehandicapten met arbeidsvermogen en mensen die voorheen in de sociale werkvoorziening terecht kwamen.

Crisis ijlt na

Er is nog steeds een grote doorstroom van werklozen vanuit de WW naar de bijstand.

Flexibilisering arbeidsmarkt

Aan de onderkant van de arbeidsmarkt bestaat de werkgelegenheid steeds vaker uit parttime en tijdelijk werk. Een groeiende groep heeft bijstand als aanvulling op onregelmatige en lage inkomen.

Verkorting WW-duur

De nieuwe Wet werk en Zekerheid leidt vanaf 2016 tot een snellere doorstroom van WW naar bijstand.

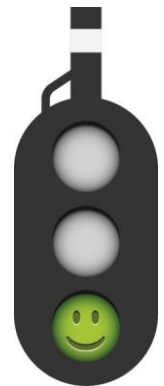
Daarnaast blijven mensen langer in de uitkering door de verhoging van de AOW-leeftijd.

Beperken instroom:

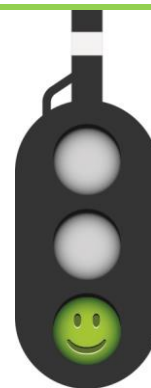
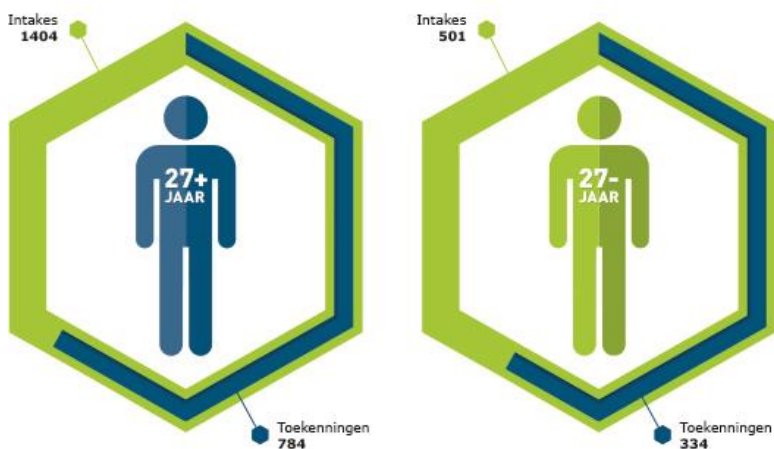
Realiseren van preventiequote van 20% voor uitkeringsgerechtigden vanaf 27 jaar

Door goede voorlichting en controle voorafgaand en tijdens de aanvraag van een uitkering, beperkt WerkSaam de instroom in de uitkering.

Hierdoor komen alleen de mensen in aanmerking voor een uitkering die hier ook recht op hebben. Dit noemen wij preventiequote. De preventiequote van de aanvragen van uitkeringsgerechtigden vanaf 27 is in 2016 44%. We behaalden het doel ruimschoots.

● Intakes in totaal 1905
● Toekenningen in totaal 1118

Realiseren van preventiequote van 30% voor uitkeringsgerechtigden jonger dan 27 jaar

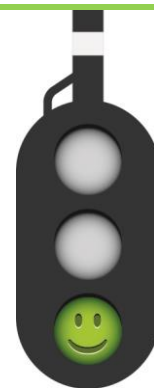
Met jongeren bekeken we binnen het Jongerenloket of er sprake was van een scholingsplicht of een directe kans op de arbeidsmarkt. WerkSaam begeleidde ze naar school of (tijdelijk) werk. De preventiequote van jongeren onder 27 jaar kwam hierdoor in 2016 op 33%. Dit doel is behaald.

Door preventief te handelen, gaan wij oneigenlijk gebruik en misbruik van uitkeringen tegen. Voorkomen van instroom is veel efficiënter dan het bestrijden van fraude in de uitkeringsperiode.

WerkSaam voert dagelijks rechtmatigheidscontroles uit. Bij elke mutatie controleren we of de (hoogte) van de uitkering nog steeds goed is. In 2016 voerden we geen heronderzoekspannen uit. In 2017 gaan wij dit wel doen.

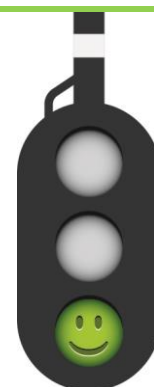
Stimuleren zelfstandig ondernemerschap

Gelijke inspanning als in 2015: uitstroom cliënten was toen 24. Zelfstandig ondernemen biedt kansen om niet (langer) afhankelijk te zijn van een uitkering. WerkSaam ondersteunt startende ondernemers. De kennis van Bbz is in huis en de consultants adviseren de coaches en dragen deze kennis waar nodig over. Daardoor kunnen zij cliënten beter adviseren over de mogelijkheden en kansen als zelfstandige. In 2016 stroomden 25 uitkeringsgerechtigden uit als zelfstandige. Daarmee is het doel behaald.

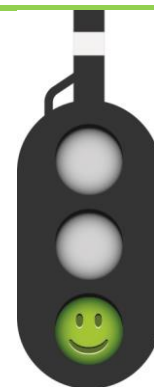
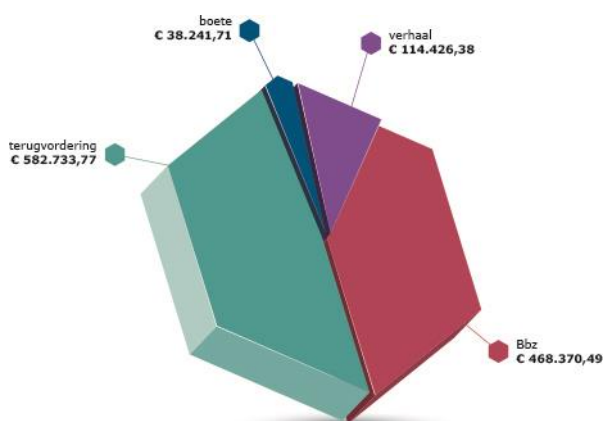
Meer plaatsingen voor mensen uit de doelgroep van de Participatiewet met arbeidsvermogen die niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen

WerkSaam ondersteunt bedrijfsleven en overheid om de plaatsingen vanuit de banenafpraak voor elkaar te krijgen. Van de 55 trajecten zijn er 27 gerealiseerd, maar dit aantal is vanwege de overgang naar Stekker 4 (matchingssysteem van het UWV) niet volledig. Regionaal hebben wij de doelen wel behaald.

In alle regiogemeenten teveel verstrekte of ten onrechte verstrekte uitkeringen terugvorderen of verhalen

Alle ten onrechte verstrekte uitkeringen vorderden wij terug. Het uitgangspunt is dat de cliënt de ten onrechte of teveel verstrekte uitkering direct terug betaalt. Als dit niet gaat, dan treffen wij een betalingsregeling. Vertrekpunt is daarbij de financiële situatie van de cliënt.

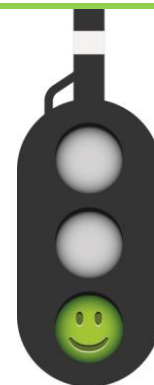
Voor incasso van de teveel of ten onrechte verstrekte uitkeringen is 85% (van 4.783 debiteuren in totaal) in beeld. Dit houdt in dat we regelmatig de financiële situatie van (ex)cliënten controleren en daarop de betalingsregeling aanpassen.

Handhaving

Beëindigingen ten onrechte verstrekte uitkeringen (5%)

In 2016 controleerden wij streng op rechtmatigheid. Dit doen we onder andere door goede voorlichting, het screenen van alle nieuwe aanvragen en het opsporen van fraude na meldingen. Waar nodig gaan we op huisbezoek.

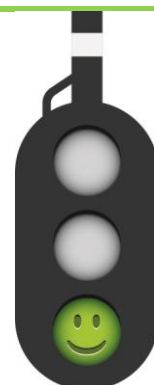
In 2016 beëindigden wij bijna 1378 uitkeringen. Zeven procent in verband met fraude. Het doel is behaald.

Afbouw Wsw

Sinds de komst van de Participatiewet is instroom van de Wsw niet meer mogelijk en het aantal personen dat in de Wsw werkt, zal gestaag afnemen totdat er in de structurele situatie vanaf ongeveer 2050 niemand meer in de Wsw werkt.

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten en Sw-bedrijven dus gestart met de geleidelijke afbouw van de Wsw. Door natuurlijk verloop, zoals pensionering en overlijden, neemt de huidige Wsw-populatie over de tijd in omvang af. Landelijk gezien stroomt ongeveer 3-5% van het Wsw-bestand uit. In Westfriesland was dit in 2016 6%.

Wat heeft het gekost?

Bedragen in * € 1.000	Primitieve begroting 2016	Voorjaarsnota 2016	Najaarsnota 2016	Realisatie 2016	Vershil : Realisatie - Najaarsnota
BUIG					
Ontvangen eigen bijdrage BUIG	1.067	1.179	2.416	1.616	-800
Ontvangen rijksbijdrage BUIG	39.779	42.125	42.296	42.296	0
Ontvangen terug ontvangsten	682	682	997	1.043	46
Baten	41.527	43.986	45.710	44.956	-754
BBZ starters	-215	-215	-215	-377	-162
IOAW uitkeringslasten	-1.498	-2.484	-2.600	-2.538	62
IOAZ uitkeringslasten	-253	-253	-253	-215	38
Kosten Beschut werk	-489	-488	-148	-50	98
Loonkostensubsidie	0	-176	-176	-123	53
WWB uitkeringslasten	-39.073	-40.369	-42.317	-41.651	665
Lasten	-41.527	-43.986	-45.710	-44.956	754
BUIG	0	0	0	0	0

BBZ					
Ontvangen eigen bijdrage BBZ	62	121	121	-1.065	-1.187
Ontvangen rijksbijdrage BBZ	902	842	842	963	121
Ontvangen terugontvangsten BBZ	441	441	441	889	448
Baten	1.404	1.404	1.404	787	-618
BBZ Kapitaalverstrekking	-753	-753	-753	-447	306
BBZ Levensonderhoud	-467	-467	-467	-194	273
BBZ onderzoekskosten	-185	-185	-185	-146	39
Lasten	-1.405	-1.405	-1.405	-787	618
BBZ	0	0	0	0	0

WSW					
Dekking WSW kosten uit re-integratiebudget	804	1.066	547	450	-96
Ontvangen rijksbijdrage WSW	15.138	15.138	15.620	15.616	-4
Baten	15.942	16.204	16.166	16.066	-100
WSW personeelskosten	-15.942	-16.204	-16.166	-16.066	100
Lasten	-15.942	-16.204	-16.166	-16.066	100
WSW	0	0	0	0	0

Totaal Programma Inkomen	0	0	0	0	0

Toelichting afwijkingen

BUIG

Lasten

Op het totaal van de BUIG zijn de lasten 754.000 lager dan begroot. Op onderdelen binnen de BUIG zijn de afwijkingen wat groter;

- Meer startende zelfstandigen hebben zich aangemeld voor een aanvraag ondersteuning levensonderhoud dan begroot.
- De IOAW en IOAZ zijn geraamd met een gemiddeld landelijk bedrag. In Westfriesland wijkt dit positief af.
- Er zijn in 2016 minder mensen aan het werk gegaan met loonkostensubsidie dan verwacht.

-
- De algemene bijstand hebben wij in 2016 nog geraamd met een gemiddeld landelijk bedrag en een iets hoger gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden dan daadwerkelijk is gerealiseerd.

Baten

Op het totaal van de BUIG zijn de baten 754.000 lager dan begroot. De afwijkingen op onderdelen binnen de BUIG worden hieronder toegelicht;

- Doordat de terugontvangsten en de lasten positiever uitvallen, hoeven gemeenten minder bij te dragen dan begroot.
- De terugontvangsten zijn door de onze inspanning hoger dan begroot.

BBZ

Lasten

De lasten van de BBZ zijn lager dan begroot. Zelfstandigen hebben in 2016 minder een beroep hoeven doen op ondersteuning in levensonderhoud en kapitaalverstrekking.

Baten

Doordat de lasten lager zijn, wordt er ook minder bijdrage gevraagd van de gemeenten. De terugontvangsten zijn fors hoger dan begroot. De baten zijn per saldo dus evenredig lager.

Wsw

Lasten

De lasten van de Wsw zijn lager dan begroot. Dit is het resultaat van een hogere uitstroom en een lagere transitievergoeding dan begroot.

Baten

Het verschil tussen de rijksbijdrage Wsw en lasten is negatief. Dit verschil wordt uit het re-integratie budget gedekt. Door de lagere lasten en de aangepaste hogere rijksbijdrage hoeft er minder gedekt te worden uit het re-integratiebudget.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Het hoofdstuk bedrijfsvoering gaat over de kosten die samenhangen met de uitvoering van de programma's re-integratie en inkomen met inbegrip van de werkinfrastructuur die WerkSaam gebruikt voor de arbeidsontwikkeling van mensen. Ook de opbrengsten van de commerciële activiteiten staan in dit hoofdstuk vermeld.

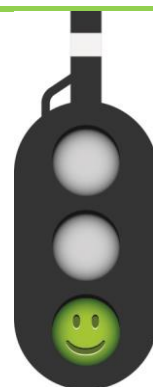
Wat hebben we bereikt?

In dit hoofdstuk staat wat wij in 2016 hebben gedaan.

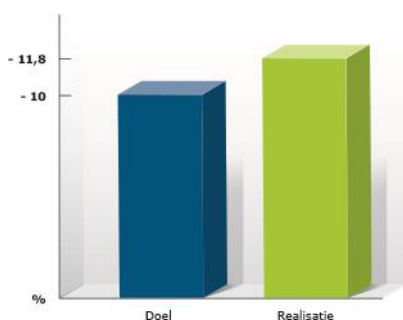
1% besparen op de overige bedrijfslasten ten opzichte van 2015

Dit doel is behaald.

WerkSaam is kostenbewust en werkt voortdurend aan verbetering van processen. We zijn in 2016 gestart met Lean. Lean is een methode om klantvriendelijk en efficiënt te werken. In een keer goed en zonder verspillingen werkt kostenbesparend.

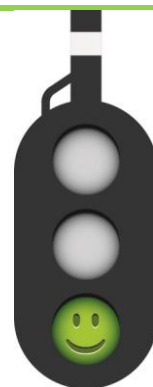

10% minder gegronde bezwaarschriften ten opzichte van 2015

Dit doel is behaald.

Er zijn 11,8% minder gegronde bezwaarschriften. De medewerkers die de bezwaarschriften behandelen bespreken de uitkomsten van de bezwaarzaken met de uitvoerende medewerkers.

Ook hebben zij cursus gegeven over wet- en regelgeving. Hierdoor verbeterde de kwaliteit van de besluitvorming.

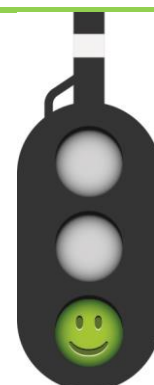
Het aandeel van de commerciële activiteiten bedraagt ten minste € 6.179.000

Dit doel is behaald.

De extern geplaatste Wsw'ers behielden hun werk.

Voor de intern geplaatste Wsw'ers is er een breed werkaanbod. Er waren zoveel opdrachten, dat er over het gehele jaar verspreid voor iedereen voldoende werk was.

Ook de zeven gemeenten leverden voldoende werk.

Wat heeft het gekost?

Bedragen in * € 1.000	Primitieve begroting 2016	Voorjaarsnota 2016	Najaarsnota 2016	Realisatie 2016	Verschil : Realisatie - Najaarsnota
Netto bijdrage gemeenten uitvoeringskosten	5.363	6.066	6.066	6.066	0
Toegevoegde waarde	6.275	6.402	6.179	6.181	2
Doorbelasting kosten re-integratie	1.779	1.779	1.779	1.779	0
Doorbelasting Interne Loonkosten Plus taken	129	187	187	294	107
Baten	13.545	14.433	14.211	14.320	109
Personeelskosten	-11.607	-12.234	-12.425	-12.411	14
Inhuur derden	-100	-194	-174	-135	39
Opleidingen	-174	-199	-226	-217	9
Overige bedrijfslasten	-2.675	-2.797	-2.937	-2.873	64
Afschrijvingen	-892	-902	-882	-757	125
Rente	5	-5	0	-1	-1
Afrekening Bonus Malus	0	0	0	-51	-51
Lasten	-15.443	-16.331	-16.644	-16.445	199
Totaal Programma Bedrijfsvoering	-1.898	-1.898	-2.433	-2.125	308

Toelichting afwijkingen

Lasten

Personeelslasten

De personeelslasten zijn hoger dan geraamd vanwege de invoering van het Individuele Keuze Budget (IKB). Hierdoor moest het vakantiegeld van juni tot en met december 2016 ten laste komen van het resultaat van 2016. Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden. Daarnaast is er meer personeel ingezet voor de plustaken hetgeen resulteert in hogere baten.

Afschrijvingen

Een aantal geplande investeringen is in 2016 niet gerealiseerd. Dit heeft tot lagere afschrijvingslasten geleid.

Plus, extra en overige taken

Inleiding

In de gemeenschappelijke regeling staat wat WerkSaam doet voor de gemeenten. Re-integratie en inkomensverstrekking zijn de basistaken. Daarnaast kunnen individuele gemeenten plustaken en extra taken afspreken over werk en inkomen.

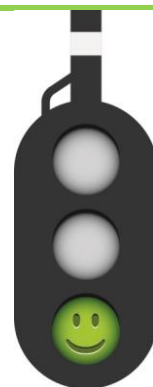
Wat hebben we bereikt?

In dit hoofdstuk staat wat wij in 2016 hebben gedaan.

De bijzondere bijstand voeren de gemeenten zelf uit. Toch vertrouwen de gemeenten uit praktische overwegingen twee onderdelen van de bijzondere bijstand aan WerkSaam toe.

Aanvullende uitkering voor jongeren toekennen

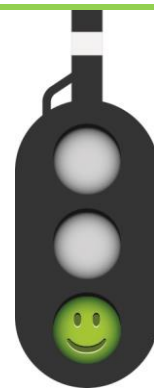
De algemene bijstandsuitkering voor jongeren tot 21 jaar is laag. Soms is een aanvulling voor levensonderhoud nodig. Het doel voor 2016 was het verstrekken van de juiste aanvulling voor jongeren uit alle gemeenten. Dit is gelukt.

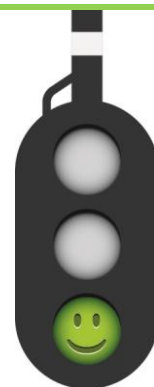
Debiteurenbeheer bijzondere bijstand

WerkSaam voert het debiteurenbeheer (terug- en invordering) bijzondere bijstand uit voor de gemeenten, met uitzondering van Koggenland. De uitvoering verloopt zoals is afgesproken met de gemeenten.

Deelname aan de gebiedsteams van de gemeente Hoorn

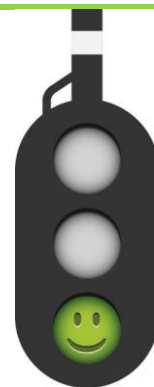
In de loop van 2016 veranderden de afspraken met de gemeente Hoorn over de inzet van medewerkers van WerkSaam bij de gebiedsteams. De samenwerking verloopt naar tevredenheid.

Extra re-integratie voor inwoners van Hoorn

De gemeente Hoorn stelde extra geld beschikbaar voor de re-integratie van jongeren, zelfstandigen, niet-uitkeringsgerechtigden en 45-55 jarigen. Deze trajecten besteedden wij uit of de uitvoering vond in eigen beheer plaats.

Veel trajecten verliepen succesvol, waarna de gemeente Hoorn heeft besloten om door te gaan met deze trajecten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen in * € 1.000	Primitieve begroting 2016	Voorjaarsnota 2016	Najaarsnota 2016	Realisatie 2016	Vershil : Realisatie - Najaarsnota
Baten PT Incidentele baten	20	20	473	419	-54
Baten PT BB i.h.k.v. BBZ	0	0	40	23	-17
Baten PT Verstreking aanvullende norm jongeren	0	0	184	234	50
Baten PT Inzet in wijkteams gemeenten	109	109	113	165	52
Baten PT Ontvangsten BB	0	0	153	154	1
Baten	129	129	963	996	33
Lasten PT Incidentele lasten	-20	-20	-473	-419	54
Lasten PT BB i.h.k.v. BBZ	0	0	-40	-23	17
Lasten PT Verstreking aanvullende norm jongeren	0	0	-184	-234	-50
Lasten PT Inzet in wijkteams gemeenten	-109	-109	-113	-165	-52
Lasten PT Ontvangsten BB	0	0	-153	-154	-1
Lasten	-129	-129	-963	-996	-33
Totaal Programma Plus, extra en overige taken	0	0	0	0	0

Toelichting afwijkingen

Extra inzet re-integratiemiddelen gemeente Hoorn

Lasten

Trajecten pas worden afgerekend als het traject is afgesloten. Een deel van de trajecten wordt pas in 2017 afgerond, daardoor is in 2016 niet het volledige bedrag benut en zal dit bedrag worden doorgeschoven naar 2017.

Baten

Omdat de lasten één op één worden doorbelast aan de gemeente zijn de baten even hoog.

Verstreking aanvullende norm op de uitkering levensonderhoud voor jongeren

Lasten

De Participatiewet kent lagere bijstandsnormen voor jongeren. Gemeenten hebben in beleidsregels vastgelegd dat zij in een aantal situaties die normen aanvult.

Er zijn meer aanvullingen verstrekt dan begroot, meer jongeren hebben een beroep gedaan op deze regeling.

Baten

Omdat de lasten één op één worden doorbelast aan de Westfriese gemeenten zijn de baten even hoog.

Deelname aan de gebiedsteams van de gemeente Hoorn

Lasten

Er is inzet aan uren geweest conform het door de gemeente Hoorn beschikbaar gestelde bedrag. Het aantal uren was minder dan vorig jaar, maar in goed wederzijds overleg zijn de uren zeer efficiënt ingezet, waarbij de kennis van het domein werk en inkomen zijn meerwaarde in de gebiedsteams heeft bewezen.

Baten

Omdat de lasten één op één worden doorbelast aan de Westfriese gemeenten zijn de baten even laag.

Algemene dekkingsmiddelen en voorzien

WerkSaam reserveert middelen als de kosten hoger uitvallen dan de inkomsten. Net als in 2015 moesten wij deze middelen in 2016 aanspreken. Meer informatie staat in de toelichting op de jaarrekening.

In de begroting 2016 staat een bedrag van € 100.000 voor onvoorziene kosten. De onvoorziene kosten bedroegen in 2016 € 30.000 .

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft in welke mate wij financiële risico's op kunnen vangen op korte en lange termijn. Het gaat er om dat wij een buffer (=weerstandsvermogen) hebben zodat wij onze meerjarenplannen zonder problemen kunnen uitvoeren. De omvang van de buffer is afhankelijk van de actuele risico's die wij lopen. De algemene reserve wordt als buffer hiervoor gebruikt.

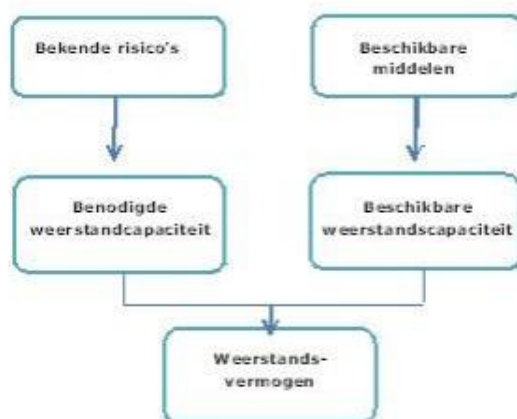
De algemene reserve mag maximaal 2,5% van de lasten bedragen. Dit percentage is als richtlijn vastgesteld door de gemeenten in Noord-Holland Noord. De Westfriese gemeenten volgen deze richtlijn. WerkSaam heeft met de deelnemende gemeenten afgesproken dat een hoger weerstandsvermogen mogelijk is als dit uit een risicoanalyse blijkt.

Naast de algemene reserve kennen we ook een aantal bestemmingsreserves. In deze reserves hebben wij geld opzij gezet voor een speciaal doel.

In de tabel op pagina 58 wordt weergegeven wat de omvang is van onze reserves. Daarnaast is te zien wat het verloop is geweest van die reserves in 2016.

Weerstandsvermogen

Wij hebben op dit moment voldoende weerstandsvermogen om de bij ons bekende risico's op te vangen. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit.

Aanwezige weerstandscapaciteit en gewenste minimale omvang weerstandsvermogen

De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de financiële risico's, en daarmee het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer (ratio), die de uitkomst is van de volgende formule:

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit : benodigde weerstandscapaciteit

Voor de beoordeling van dit verhoudingscijfer gebruikt WerkSaam de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (samengesteld in samenwerking met de Universiteit in Twente).

Waardering	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
.....		
A	> 2,0	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

WerkSaam streeft naar een gezond weerstandsvermogen. Dit betekent dat op basis van de gehanteerde waarderingstabel minimaal sprake moet zijn van factor 1.

Uitgaande van het weerstandsvermogen 2016 ziet de huidige weerstandscapaciteit er als volgt uit:

Weerstandscapaciteit ultimo 2016 (bedragen x € 1.000)	
Stand algemene reserve	2.164
Nog te bestemmen resultaat 2016	468
Beschikbare weerstandscapaciteit excl. het nog te bestemmen resultaat	2.164
Benodigde weerstandscapaciteit	1.455
Ratio	1,49

Qua waardering komt de weerstandscapaciteit van WerkSaam Westfriesland uit op "ruim voldoende".

De benodigde weerstandscapaciteit wordt als volgt berekend:

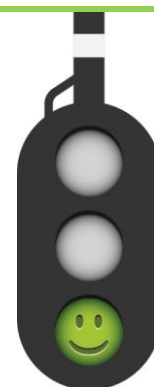
Berekening t.b.v. het weerstandsvermogen				
Risico's	kans	impact	Benodigd weerstandsvermogen	Toelichting
Voorfinanciering kosten	0%	€ 12.000.000	nihil	Maximaal twee maanden van 6 mlj. per maand. Dit risico heeft zich niet voorgedaan
Taakstelling re-integratie budget	15%	€ 3.816.000	€ 572.000	Complexiteit uitputting re-integratie budget. Daarnaast ontbreekt een verplichtingen administratie
Commerciële activiteiten	15%	€ 1.900.000	€ 285.000	Risico op het wegvallen van grote klanten
Commerciële activiteiten	5%	€ 2.000.000	€ 100.000	Risico op de overige klanten (niet zijnde de gemeenten)
Kosten bedrijfsvoering	3%	€ 16.586.000	€ 498.000	Gevolgen van het sociaal akkoord, hogere of lagere instroom waardoor aanpassing personeelsbestand. Dit bezien over een periode van vier jaar betreffende de bedrijfsvoering kosten.
Totaal:			€ 1.455.000	

Het risico van de voorfinancieringskosten is bij de actualisatie van de risico's op nihil gesteld. De afgelopen twee jaar is gebleken dat dit risico zich niet heeft voorgedaan en gemeenten een consequent betalingsritme hebben.

Risico's WerkSaam

De gemeenten beslissen om de middelen van het Rijk niet volledig over te dragen aan WerkSaam.

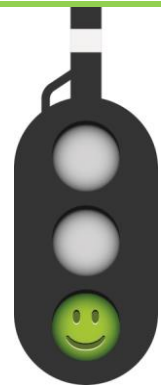
Dit risico deed zich niet voor.

Tijdige betaling van voorschotten aan WerkSaam door de deelnemende gemeenten.

Dit risico deed zich niet voor.

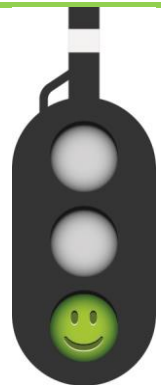
Minder omzet en minder winst uit commerciële activiteiten om overheadkosten te betalen.

Dit risico deed zich in 2016 in lichte mate voor.

Invoering vennootschapsbelastingplicht per 1 januari 2016.

De belastingdienst heeft inmiddels een uitspraak gedaan op ons verzoek voor vrijstelling. WerkSaam dient jaarlijks vast te stellen of er sprake van winst(streven) is. Is dit het geval dan dient WerkSaam een verzoek aan de belastingdienst in te dienen tot het doen van aangifte vennootschapsbelasting en belasting over de fiscale winst af te dragen.

Aansprakelijkheid deelnemende gemeenten

De deelnemende gemeenten staan garant voor alle financiële verplichtingen van WerkSaam. Zij moeten zorgen voor voldoende financiële middelen. Dit staat in artikel 33 van de gemeenschappelijke regeling.

Kengetallen BBV

Met de kengetallen willen we inzicht geven in de financiële positie van WerkSaam. Er zijn (nog) geen landelijke richtlijnen bepaald over de hoogte van de kengetallen. Een kengetal is een getalsverhouding die vergelijking tussen vergelijkbare organisaties eenvoudig maakt. De kengetallen lichten we eerst toe. Vervolgens presteren we de uitkomsten per kengetal voor de jaren 2015 en 2016 opgenomen in een tabel.

1. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in de hoogte van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Normaal gesproken is het een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. In het geval van WerkSaam is er geen sprake van rentelasten of aflossingen. In dit geval geeft het veranderende percentage aan dat de totale vlottende passiva is verminderd ten opzichte van 2015.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin WerkSaam in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit is de verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. Het percentage is verhoogd met dezelfde aanleiding als hierboven genoemd.

3. Structurele exploitatieruimte

Met dit kengetal wordt aangegeven welke structurele ruimte WerkSaam heeft om de eigen lasten te dragen. Duidelijk wordt welke stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Doordat de totale baten in 2016 sterker zijn gestegen dan de vaste lasten is dit percentage in 2016 gestegen.

Kengetallen BBV	2015	2016
Netto schuldquote		
Zonder correctie doorgeleende gelden	-6%	-3%
Met correctie doorgeleende gelden	-6%	-3%
Solvabiliteitsratio	93%	91%
Structurele exploitatieruimte	5%	9%

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf informeren wij u over ons bedrijfspand, Dampden 26 in Hoorn. Dit bedrijfspand is het enige onroerend goed in eigendom van WerkSaam.

Ontwikkelingen

In 2016 zijn er geen grote veranderingen geweest aan ons bedrijfspand. Wij hebben een nieuw "meer jaren onderhoudsplan" (MJOP) voor het normale onderhoud. Daarin staat wat wanneer moet gebeuren om het pand in goede staat te houden. Daarnaast voeren wij jaarlijks controles uit, bijvoorbeeld een inspectie van het dak en het pand buitenom.

Voor grote onderhoudswerkzaamheden reserveren wij elk jaar een bedrag. Dit bedrag is in de begroting en in de jaarcijfers 2016 verwerkt. Het jaarlijks te reserveren bedrag is naar aanleiding van het nieuwe beheersplan iets verlaagd.

Paragraaf financiering

Inleiding

Deze paragraaf laat het financiële reilen en zeilen van WerkSaam zien. Het gaat hier over financiële risico's. De financiële risico's voor WerkSaam zijn laag.

Beheersen financiële risico's

Wij beperken de financiële risico's door voorzichtig met de beschikbare financiële middelen om te gaan. Belangrijke normen voor de beheersing van de financiële risico's zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

De kasgeldlimiet is een bedrag dat wij kunnen lenen op basis van de begrote lasten. Het gaat hier om leningen met een looptijd korter dan een jaar. Bij leningen met een looptijd langer dan een jaar kijken we naar de renterisiconorm.

De renterisiconorm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken. Dit komt er op neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal.

Wij maken geen gebruik van externe financiering. Hierdoor lopen wij geen financieringsrisico's.

Financiering van de investeringsuitgaven

In 2016 zijn alle investeringen met eigen middelen gefinancierd.

Kasstromen

De bevoorschotting vanuit de gemeente voor diverse uitgaven vond tijdig plaats.

Incidenteel maken wij gebruik van het rekeningcourantkrediet. Bij de Bank Nederlandse Gemeenten mag WerkSaam 5,8 miljoen als tijdelijk krediet gebruiken.

Overzicht EMU-saldo

EMU Saldo (x € 1.000)	
Onderdeel	Bedrag
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan en onttrekking uit reserves.	€ -1.858
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	€ 757
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie.	€ 195
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	€ -903
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en -overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	€ 0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord.	€ 154
Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen.	€ -143
Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post genoemde exploitaties lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht	nvt
Verwachte boekwinst op exploitatie bij verkoop aandelen.	€ 0
Berekend EMU-saldo	€ -1.798

Paragraaf verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin WerkSaam een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Bijvoorbeeld door een plaats in het bestuur, stemrecht of door het verstrekken van budget. De verbonden partijen helpen WerkSaam om haar eigen doelen te realiseren.

WerkSaam kent twee verbonden partijen, WerkSaam Verloning B.V. en Westfriese Hoveniers B.V. Deze partijen stellen WerkSaam in staat om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij reguliere werkgevers te plaatsen.

WerkSaam Verloning B.V.

WerkSaam is volledig eigenaar van WerkSaam Verloning B.V. Deze partij biedt verloningsmogelijkheden aan.

Westfriese Hoveniers B.V.

WerkSaam is voor 50% eigenaar van Westfriese Hoveniers B.V. Deze partij biedt groenvoorzieningswerkzaamheden aan en onderhoudt bedrijfsgroen voor diverse organisaties, bedrijven en gemeenten. De hieronder opgenomen bedragen zijn de laatst vastgestelde gegevens.

Overzicht van Verbonden Partijen (bedragen x € 1.000)									
Naam (programma)	Plaats	Openbaar belang (doel)	Deelname verplicht?	Verande- ringen	VV 1-1-15	EV 1-1-15	VV 31-12-15	EV 31-12-15	Resul- taat 2015
WerkSaam Verloning B.V. (prog.3)	Hoorn	Verloning en re- integratiebedrijf	Autonome keuze	Jaarcijfers 2015	264	48	603	119	71
Westfriese Hoveniers B.V. (prog.1)	Waarland	Plaatsen van mensen in de arbeidsmarkt.	Autonome keuze	Jaarcijfers 2015	110	102	40	159	57

VV= vreemd vermogen

EV= eigen vermogen

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

In dit hoofdstuk krijgt u een kijkje in de keuken van WerkSaam. Wij vertellen iets over onze huisvesting en ons personeel.

Huisvesting

In 2016 werkten wij vanuit één locatie, Dampden 26 in Hoorn. Daarmee is het beleidsvoornemen om vanuit één locatie te werken gerealiseerd. Maar ook op andere locaties hebben wij incidenteel diensten geleverd. Voorbeelden: WerkSaam Café in Stede Broec en de deelname in de wijkteams in Hoorn.

Personeel

Wij kennen gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde medewerkers. Gesubsidieerde medewerkers zijn personen met een Wsw-indicatie of een indicatie Beschut Werk waarvoor WerkSaam Wsw-subsidie ontvangt.

Vanaf 1 januari 2015 geeft het UWV geen nieuwe indicaties af voor de Wsw. Dit betekent dat het aantal Wsw'ers langzaam afneemt. Dit geldt ook voor WerkSaam. Het Rijk schatte deze afname op ongeveer 3-6% per jaar. In 2016 daalde het aantal fte's met 6%.

In 2016 hebben wij voor negen personen een Beschut Werk-plek gecreëerd. Het aantal Beschut Werk-plekken loopt achter ten opzichte van de doelstelling van het Rijk en WerkSaam. De doelstelling voor 2016 was om voor 32 fte een Beschut Werk-plek te creëren. De definitie voor een Beschut Werk-plek is een aangepaste werkplek voor gemiddeld 31 uur per week.

De blijvende stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden leidde in 2016 tot een toename van het aantal fte niet-gesubsidieerde medewerkers. Deze ontwikkeling is

meegenomen in de begroting voor 2016. De begroting vermeldt 200 fte. In 2016 bedroeg het aantal fte 198. De doelstelling van WerkSaam is om het aantal niet gesubsidieerde medewerkers relatief niet sterker te laten stijgen dan de toename van het aantal uitkeringsgerechtigden nodig maakt.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim staf: max 4%

Ziekteverzuim Wsw-personeel: max 10,6%

Het verzuim voor de staf bedraagt 4,5%

Het verzuim voor het Wsw-personeel bedraagt 10,7%

Wij hebben een aantal langdurig zieken, waardoor het verzuimpercentage bij de staf hoog ligt. Ook de seizoensgriep zorgde voor veel verzuim.

Het doel voor het Wsw-personeel is bijna behaald. Dit percentage ligt lager dan het landelijk gemiddelde.

Medezeggenschap

Ondernemingsraad

De OR had in 2016 een bezetting van negen leden en was als volgt samengesteld:

Peter Smit (voorzitter)	Arbeidsbemiddeling
Harmen Mentink (secretaris)	Beleid en Juridische Zaken
Jan-Willem Elders (vicevoorzitter)	Planning & Control
Karel van Dijk	Digitalisering
Chantal de Gast	Planning & Control
Ted Ipenburg	Verpakken
Loes Cnossen	Verpakken
Jaritha Terpstra	Human Resources
Minette Visser	Afdeling Poort

Paulien Tichelaar (ambtelijk secretaris)

De OR heeft positief geadviseerd ten aanzien van onderstaande aanvragen:

1. Directiestatuut
2. Verloning

De OR heeft ingestemd met onderstaande verzoeken:

3. Invulling verzuimbegeleiding
4. Aanstelling vertrouwenspersoon
5. Fietsregeling
6. Overeenkomst bedrijfsarts
7. Overeenkomst arbeidsdeskundige
8. Aansluiting Landelijke klachtencommissie
9. Paritaire toetsingscommissie
10. Melding vermoeden misstand
11. Organisatiewijziging

De OR heeft niet ingestemd met onderstaand verzoek:

12. Regeling (privé)gebruik mobiele telefoon

Hoor- en Adviescommissie en Geschillencommissie Bezwaarschriften

Deze onafhankelijke commissie behandelt de bezwaar-en geschilschriften van onze medewerkers. De commissie brengt advies uit aan ons dagelijks bestuur.

De commissie bestaat uit:

- De heer mr. ing. F.A.J. Groenendijk (voorzitter en secretaris)
- de heer T. Drujf
- mevrouw M. van der Poel
- de heer mr. P.J.M. van der Linde

In totaal maakten 33 niet-gesubsidieerde medewerkers bezwaar tegen hun functiebeschrijving en/of –waardering. Het ging hierbij om 14 verschillende functies. In de “Regeling functiewaardering en -beschrijving” was een bepaling opgenomen dat het niet mogelijk was om een bezwaar in te dienen tegen de functiebeschrijving, maar uitsluitend tegen de waardering van de functie. De commissie heeft ons bestuur erop gewezen dat dit juridisch niet mag. Dit heeft geleid tot een wijziging van de regeling.

De commissie verklaarde zes bezwaarschriften niet-ontvankelijk omdat de bezwaarschriften niet voldeden aan de eisen van de Algemene wet bestuursrecht.

Twee bezwaarschriften zijn niet-ontvankelijk verklaard omdat deze te laat waren ingediend en de bezwaarmakers daar geen geldige reden voor konden opgeven.

Zeven bezwaarschriften (drie functies) zijn aangehouden in afwachting van een aanpassing van de functiebeschrijving en zijn vervolgens ingetrokken.

De overige 18 bezwaarschriften (negen functies) zijn ongegrond verklaard.

Vertrouwenspersoon

Alle medewerkers van WerkSaam kunnen ongewenst gedrag melden bij de vertrouwenspersonen. De vertrouwenspersoon ondersteunt de melder en helpt bij het verminderen en het beëindigen van het als ongewenst ervaren gedrag.

De vertrouwenspersonen zijn:

Ton Druijf (extern)

Bas van Velzen (intern)

Greet Hoeksema (intern)

Ria Visser (extern, inmiddels gestopt en per 15-2-17 opgevolgd door Ingrid Miggelenbrink)

Er zijn diverse gesprekken gevoerd. De volgende onderwerpen kwamen aan de orde:

- Pesten (6x)
- Gevoel niet gehoord/gezien te worden door leidinggevende (7x)
- Moeite met een collega (5x)
- Hart luchten (8x)
- Seksuele intimidatie (3x)
- Privé problemen die een negatieve invloed op het werk hadden (1x)

Eén maal per kwartaal voert de algemeen directeur een gesprek met de vertrouwenspersonen om kennis te nemen van hun bevindingen. Er wordt geëvalueerd of er sprake is van incidenten of van structurele zaken. Van dit laatste is tot op heden geen sprake.

Cliëntenraad

De cliëntenraad geeft gevraagd of ongevraagd advies aan ons dagelijks bestuur over het beleid van WerkSaam.

De cliëntenraad bestaat uit:

- Henk Verreijen (onafhankelijk voorzitter)
- John Jones
- Janny Meijer
- Jürgen Potrafke
- Linda Reuvers (vice-voorzitter)

- Cindy Samson
- Frits Samuels
- Marjola Schoneveld
- Ineke Schoon (tot juni)
- Bas Walraven
- Cor Schoens (vanaf februari)
- Zaihira Zerp
- Sylvia van de Klundert (vanaf november)
- Geert Veldhuis (vanaf november)

In 2016 bracht de Raad advies uit over:

- De uitbesteding (Wsw-)vervoer aan de gemeente Hoorn.
- WerkSaam gaat Digitaal.
- Het heronderzoeksplan Participatiewet.
- De gewijzigde beleidsregel verlagen uitkering.
- Uitstel heronderzoeksplan Participatiewet bij zorgcliënten.
- De gewijzigde beleidsregel verhaal, terug- en invordering en kwijtschelding.
- De gewijzigde re-integratieverordening.
- De bevindingen uit de bezoeken aan de groenploegen door de Raad.
- De beleidsregel bestuurlijke boete en verrekening bij recidive.
- De gewijzigde beleidsregel inkomstenvrijlating (februari).
- De gewijzigde beleidsregel inkomstenvrijlating (augustus).
- De gewijzigde afstemmingsverordening.

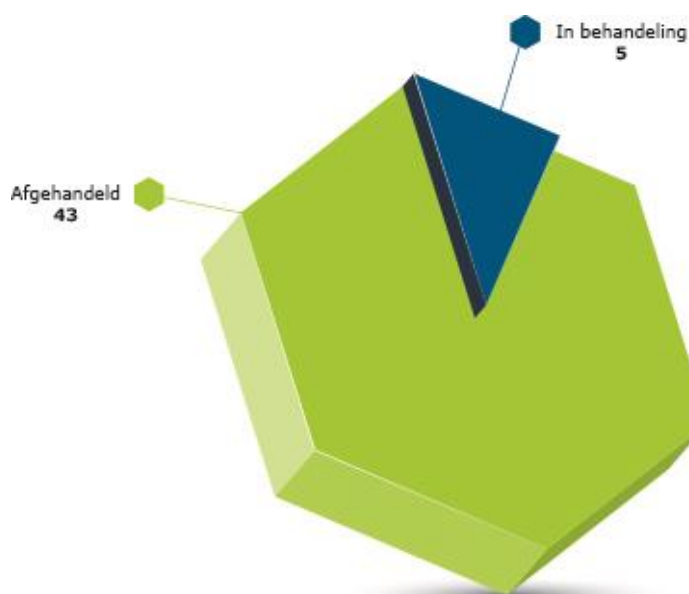
Klachten en incidenten

Klachten	t/m 1 ^e Kwartaal	t/m 2 ^e Kwartaal	t/m 3 ^e Kwartaal	t/m 4 ^e kwartaal
Klachten betreffen voornamelijk bejegening	22	30	39	48
Afgehandeld	13	24	30	43
In behandeling	6	4	9	5
Waarvan termijn verlopen	2	2	5	5
Vervallen	1	3	4	4

In 2016 zijn 52 klachten ontvangen. vier klachten zijn niet ontvankelijk verklaard. Dit betreffen klachten, die gericht zijn tegen een besluit waar tegen bezwaar/ beroepsmogelijkheid openstaat, klachten met betrekking tot beleid of over materie gaan waarvoor WerkSaam Westfriesland niet bevoegd is.

De overige klachten (48) betroffen voor een deel bejegening, voor een deel zijn het inhoudelijke klachten of beide.

De klager ontvangt binnen vijf dagen een ontvangstbevestiging met hierin opgenomen de termijn van de afhandeling van de klacht. De klachten worden voorgelegd aan de klachtenbehandelaar. Een klachtenbehandelaar is de leidinggevende van de betrokken afdeling. De meeste klachten worden binnen de termijn van zes weken afgehandeld.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2016

Balans - Activa (Bedragen x € 1.000)		
	31-12-2016	31-12-2015
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa		
<u>Investerings met een economisch nut</u>		
-Overige investeringen met een economisch nut	7.190	7.171
Financiële vaste activa		
<u>Kapitaalverstrekkingen aan:</u>		
-Deelnemingen	27	27
<u>Leningen aan:</u>		
-Overige verbonden partijen	27	27
<u>Totaal vaste activa</u>	7.217	7.197
<u>Vlottende activa</u>		
Voorraden:		
Grond en hulpstoffen:		
-Grond en hulpstoffen	-	-
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
-Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7.564	11.568
-Vorderingen op openbare lichamen	255	564
-Overige vorderingen	2.121	1.068
	9.940	13.200
Liquide middelen:		
Kassaldi	-	1
Bank- en girosaldi	92	150
	92	151
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	233	552
<u>Totaal vlottende activa</u>	10.265	13.903
Totaal activa	17.481	21.099

Balans per 31 december 2016

Balans - Passiva (Bedragen x € 1.000)		
	31-12-2016	31-12-2015
<u>Vaste passiva</u>		
Eigen vermogen		
-Algemene reserve	2.164	2.879
-Bestemmingsreserves	5.682	6.156
-Resultaat na bestemming	468	1.137
	8.314	10.172
Voorzieningen		
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	333	403
-Egalisatievoorzieningen	1.167	1.045
	1.500	1.448
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse lening van:		
-Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	-	-
<u>Totaal vaste passiva</u>	9.814	11.620
<u>Vlottende passiva</u>		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.		
-Overige schulden	7.650	9.434
Overlopende passiva		
-Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	-	21
-Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	18	24
	18	45
<u>Totaal vlottende passiva</u>		
	7.667	9.479
Totaal passiva	17.481	21.099

Overzicht van baten en lasten

Bedragen in € 1.000	Primitieve begroting 2016	Voorjaarsnota 2016	Najaarsnota 2016	Realisatie 2016	Verschil : Realisatie - Najaarsnota
Re-integratie					
Baten	3.472	3.472	3.438	3.013	-425
Lasten	-3.472	-3.472	-3.438	-3.013	425
Saldo	0	0	0	0	0
Inkomen					
Baten	59.335	62.293	63.280	61.809	-1.472
Lasten	-59.335	-62.293	-63.280	-61.809	1.472
Saldo	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoering					
Baten	13.546	14.433	14.211	14.320	109
Lasten	-15.444	-16.331	-16.644	-16.445	199
Saldo	-1.898	-1.898	-2.433	-2.125	308
Plus, extra en overige taken					
Baten	129	963	963	996	33
Lasten	-129	-963	-963	-996	-33
Saldo	0	0	0	0	0
Bedrijfsresultaat					
Baten	76.482	81.161	81.892	80.138	-1.754
Lasten	-78.380	-83.059	-84.325	-82.263	2.065
Saldo	-1.898	-1.898	-2.433	-2.125	311
Exploitatieresultaat					
Mutaties reserves	1.898	1.898	2.433	2.326	-107
Incidentele baten/lasten	0	0	0	267	267
Saldo	1.898	1.898	2.433	2.593	159
Saldo	0	0	0	468	468

Toelichting

Hieronder kunt u op hoofdlijnen het financieel beeld van het tweede bestaansjaar van WerkSaam lezen.

Programma re-integratie

Het ingezette beleid en de activiteiten in 2016 leiden in dit programma tot een positief resultaat. Het saldo zal, conform de afspraken zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling, naar de Westfriese gemeenten terugvloeien. Door toepassing van het solidariteitsprincipe profiteren alle gemeenten van dit batig saldo.

Programma inkomen

In 2016 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan:

- Groei van het aantal uitkeringsgerechtigden.
- Positieve bijstelling van het BUIG budget door het Rijk.

De groei van het aantal uitkeringsgerechtigden is lager uitgevallen dan begroot. Ook de gemiddelde lasten zijn lager ten opzichte van het gebudgetteerde landelijke gemiddelde. Deze ontwikkelingen in combinatie met de positieve bijstelling van het BUIG budget leiden tot een lagere bijdrage van de gemeenten per saldo. Dit beeld kan per gemeente afwijken.

De lasten van de BBZ zijn lager dan begroot. Zelfstandigen hebben in 2016 minder een beroep hoeven doen op ondersteuning in levensonderhoud en kapitaalverstrekking. De terugontvangsten zijn fors hoger dan begroot. Door de lagere lasten en de meevaller bij de terugontvangsten is per saldo een positief resultaat bij de Bbz gerealiseerd. Dit beeld kan per gemeente afwijken.

Het subsidieresultaat (het verschil tussen de subsidie en de personeelskosten) van de Wsw laat een licht negatief resultaat zien. Dit wordt vooral veroorzaakt door de extra verlaging van het subsidiebedrag per fte in 2016. Het tekort is in 2016 opgevangen binnen het participatiebudget. De plannen van het Rijk om de Wsw-subsidie structureel te verlagen met ca. € 500 per fte per jaar zal de komende jaren een zeer grote druk op het participatiebudget leggen. Het risico dat er onvoldoende financiële ruimte over blijft voor re-integratie activiteiten wordt steeds groter.

Er is binnen dit programma door de Westfrieze gemeenten gekozen om voor de BUIG en Bbz het solidariteitsprincipe niet toe te passen. Het saldo van dit programma wordt per individuele gemeente afgerekend.

Programma bedrijfsvoering

De ontwikkeling van baten en lasten is in 2016 positief. Ondanks een zwaarder takenpakket, als gevolg van een hoger aantal uitkeringsgerechtigden dan begroot en extra inspanningen, wordt een batig saldo binnen dit programma gerealiseerd. Het positieve saldo is mede te verklaren door incidentele baten. Hierbij kunnen wij denken aan boekwinsten op verkochte activa en diverse meevallers uit 2015. Volgens de Gemeenschappelijke Regeling zal het algemeen bestuur een beslissing over de bestemming van het batig saldo nemen. Net als bij het programma re-integratie wordt ook bij dit programma het solidariteitsprincipe toegepast bij de verdeling van het saldo.

Programma extra, plus en overige taken

In 2016 is een aantal activiteiten uitgevoerd. De activiteiten worden tegen integrale kostprijs uitgevoerd. Er is hier geen sprake van een resultaat.

Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personele lasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod voor het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personeelslasten echter toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Gedurende het jaar worden wijzigingen in de begroting aangebracht. In 2016 zijn wijzigingen aangebracht op de primitieve begroting door de voorjaarsnota en de najaarsnota.

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de historische kostprijs c.q. aanschafprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats op basis van een vast percentage van de historische kostprijs. De methode van afschrijven is lineair. De restwaarde wordt op nihil gesteld. Op grond wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingspercentages bedragen (volgens verordening artikel 212):

	%	jaren
Gronden en terreinen	0	0
Voorzieningen aan terreinen	10	10
Bedrijfsgebouwen	2,5	40
Renovatie, restauratie en aankoop bedrijfsgebouw	5	20
Tijdelijke bedrijfsgebouwen	5	20
Technische installaties in bedrijfsgebouwen	6,67	15
Installaties (kantoormeubilair, telefooninstall., BMI)	10	10
Productiemachines: (personenauto's, aanhangers, lichte motorvoertuigen, kleine productiemachines, zware transportmiddelen.)	20	5
Automatiseringsapparatuur	25	4

Financiële vaste activa

Leningen zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van de B.V. zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot

dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Indien nodig wordt voor dubieuze vorderingen een voorziening getroffen. De grondslag voor de voorziening dubieuze debiteuren is een dynamische bepaling met een statische toetsing.

In 2016 is conform de voorschriften ook de uitzetting bij de Schatkist hier ondergebracht en niet meer gepresenteerd onder de liquide middelen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder de liquide middelen zijn de kassaldi en de tegoeden op de bankrekeningen opgenomen exclusief de gelden die bij 's Rijks schatkist zijn gestald.

Voor zover de liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt dit toegelicht.

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbaar verlies.

De onderhoudsegalisatievoorziening stoelt op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen. Dit onderhoud is erop gericht om ons bedrijfspand in goede staat te houden.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De kortlopende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overzicht van baten en lasten

Bij WerkSaam Westfriesland is sprake van vier programma's.

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2016

(Bedragen x EUR 1.000)

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Boekwaarde per 31-12	2016	2015
Gronden en terreinen	1.237	1.251
Bedrijfsgebouwen	3.703	3.784
Vervoermiddelen	719	629
Mach. App. Install., machines, apparaten	204	143
Mach. App. Install., installaties	422	413
Overige MVA, inventaris	371	345
Overige MVA, automatisering	535	605
Boekwaarde per 31 december	7.190	7.171

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde	Invester-ingen	Desinvest-eringen	Afschrijv-ingen	Afwaar-waarder-ingen	Boekwaarde
Gronden en terreinen	1.251	-	-	14		1.237
Bedrijfsgebouwen	3.784	48	-	130		3.703
Vervoermiddelen	629	419	114	215		719
Mach. App. Install., machines, apparaten	143	131	10	60		204
Mach. App. Install., installaties	413	77	-	68		422
Overige MVA, inventaris	345	79	1	53		371
Overige MVA, automatisering	605	149	2	216		535
Totaal	7.171	903	127	757	0	7.190

Financiële vaste activa

Boekwaarde per 31-12	2016	2015
Kapitaalverstrekkingen aan:		
-deelnemingen	27	27
Totaal:	27	27

Uitzettingen korter dan één jaar

Stand per 31 december	2016	2015
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7.564	11.568
Vorderingen op openbare lichamen	255	564
Overige vorderingen	2.121	1.068
Totaal:	9.940	13.200

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren	
Drempelbedrag	584

Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1 ^e	2 ^e	3 ^e	4 ^e
Rabo	16.565	17.981	22.430	36.726
BNG	-75.209	49.094	-7.928	47.391
Totaal	-58.644	67.075	14.502	84.117

Liquide middelen

Stand per 31 december	2016	2015
Kassaldi	0	1
Banksaldi	92	150
Totaal:	92	151

Overlopende activa

Stand per 31 december	2016	2015
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	233	552
Totaal:	233	552

Passiva

Eigen vermogen

Het verloop in 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

(Bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 1-1-2016	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering i.v.m. afschr. op activa	Resultaat boekjaar	Boek-waarde 31-12-2016
Algemene reserves	2.879	1.137		-1.852			2.164
Bestemmingsreserve ter vermindering bijdrage gemeenten	1.750		1.852	-2.213			1.389
Bestemmingsreserve huisvesting	4.041				-149		3.892
Bestemmingsreserve verlofrisico	202			-20			182
Bestemmingsreserve sectorplan regio NHN	159						159
Bestemmingsreserve transitie Op/maat	4			-4			0
Bestemmingsres. MAX. WW			60				60
Gerealiseerd resultaat	1.137	-1.137				468	468
Totaal:	10.172	0	1.912	-4.089	-149	468	8.314

Bestemmingsreserves ter vermindering van de gemeentelijke bijdrage

Het doel van deze reserve is de verlaging van de gemeentelijke bijdrage voor de bedrijfsvoering.

Bestemmingsreserve huisvesting en interieur nieuwbouw

Deze bestemmingreserve zijn gevormd tijdens het realiseren van het gebouw op Dampten 26. Het beoogde doel is om de afschrijvingskosten jaarlijks te compenseren door een vrijval vanuit deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve verlofrisico

Deze bestemmingsreserve is gevormd voor het verlofrisico dat WerkSaam loopt met zijn gedetacheerde medewerkers. Voorheen was hier een verplichting voor opgenomen. Omdat deze commerciële benadering niet goed past binnen de BBV is nu voor een bestemmingsreserve gekozen.

Onder verlofrisico wordt verstaan het door WerkSaam niet beïnvloedbare verlof van de gedetacheerde en niet het verlof van de ambtenaren die gedetacheerde begeleiden.

Deze reserve wordt met ingang van 2016 in 10 jaar afgebouwd.

Bestemmingreserve sectorplan regio NHN

Deze bestemmingsreserve is gevormd om:

- a. activiteiten gericht op Wsw'ers of de nieuwe doelgroep van de Participatiewet;
- b. activiteiten gericht op bevordering en ontwikkeling van expertise van de medewerkers van WerkSaam;
- c. activiteiten gericht op de transformatie/innovatie van de infrastructuur.

Bestemmingsreserve pilot Max WW

Met bestemmingsreserve is beoogd om een project te financieren ter vermindering van de instroom uit de WW. Dit project wordt in samenwerking met de UWV uitgevoerd.

Gerealiseerde resultaat

Het gerealiseerde resultaat van het verslagjaar bedraagt € 458.000.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

(Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2016	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2016
Onderhoudsegalisatievoorziening	1.045	124		2	1.167
Voorziening spaarverlof	275	71		13	333
Voorziening vaststellingsovereenkomsten	128		85	43	0
Totaal voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's	403	71	85	56	333
Totaal voorzieningen	1.448	195	85	58	1.500

Egalisatievoorzieningen

Hieronder is opgenomen een voorziening voor groot onderhoud ten behoeve van het bedrijfspand te Hoorn. In 2016 is een nieuw beheersplan opgesteld door een externe en gespecialiseerde partij dat als basis dient voor de voorziening.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Deze voorziening wordt onder meer gevormd voor toekomstige verplichtingen die WerkSaam is aangegaan met een aantal personeelsleden. Personeelsleden kunnen met behoud van salaris een lange periode vrij nemen of eerder stoppen met werken door gebruik te maken van de opgespaarde verlofdagen. Vanaf 2010 is deze voorziening mogelijk geworden omdat de afspraken betreffende het gespaarde verlof-saldo in het personeelsdossier zijn vastgelegd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

WerkSaam heeft geen vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Stand per 31 december	2016	2015
<u>Overige schulden</u>		
Af te dragen BTW	0	559
Loonheffing staf en WSW	806	1.584
Crediteuren	1.790	2.347
Rekening courant gemeenten	0	757
Loonheffingen uitkeringen	1.635	1.552
Betalingen uitkeringen	2.765	2.421
Overige	654	214
Totaal	7.650	9.434

Overlopende passiva

Stand per 31 december	2016	2015
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	0	21
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	18	24
Totaal	18	45

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Huurverplichtingen

Ultimo 2016 zijn er huurverplichtingen voor één pand:

Per 1 januari 2015 is een huurcontract afgesloten voor de kantoorruimte gelegen aan het Dampten 24 A / B te Hoorn. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van vijf jaar met stilzwijgende verlenging van vijf jaar, waarbij een opzegtermijn geldt van 12 maanden.

De huur kan alleen opgezegd worden na vijf of tien jaar. Er is aanvullend een eenmalige "breakoptie" afgesproken na drie jaar met een opzegtermijn van zes maanden.

De huurverplichting is op jaarbasis € 120.000,= en wordt voor het eerst per 1 januari 2016 geïndexeerd.

Vakantiegeld en -dagen

Per 31 december 2016 bedraagt het gemiddelde aantal opgebouwde vakantiedagen per fte 8 (2015: 6,2).

De verplichting wegens opgebouwde vakantierechten kan worden omgerekend naar een bedrag van € 828.724 (2015: € 613.654).

Het vakantiegeldrecht dat is opgebouwd in de periode juni 2016 tot en met december 2016, betreffende de Wsw, dat wordt uitbetaald in mei 2017, bedraagt € 818.744.

Overige

Kredietfaciliteit

De kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten bedroeg per 31 december 2016 € 5.800.000.

Toelichting op de baten en lasten

Binnen de programma's zijn de baten en lasten toegelicht. Het saldo voor verrekening met de reserve bedraagt € 1.858. Daar stond een aantal geplande onttrekkingen uit de reserves tegenover. De volgende bedragen zijn vrijgevallen in 2016:

Bestemmingsreserve vermindering bijdrage € 1.750.000

Deze reserve benutte WerkSaam om de gemeentelijke bijdragen voor 2015 en 2016 met € 1.750.000 per jaar te verlagen.

Bestemmingsreserve vermindering bijdrage € 463.000

Deze reserve benutte WerkSaam om schommelingen in de bedrijfsvoering op te vangen.

Bestemmingsreserve verlofrisico € 20.000

Door de afbouw van de Wsw-gedetacheerden neemt de omvang van deze reserve af.

Bestemmingsreserve Huisvestingslasten € 149.000

Afschrijving vindt plaats ten laste van de exploitatie. Hier tegenover staat jaarlijks een onttrekking aan de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve transitie Wsw € 4.000

Dit betreft een restant bedrag.

Daarnaast is er een nieuwe bestemmingsreserve gevormd genaamd Max WW ad. € 60.000.

Incidentele baten en lasten

In 2016 zijn een aantal incidentele baten en lasten gerealiseerd. De belangrijkste baten betreft boekwinsten op verkochte activa, een ESF subsidieontvangst uit een aanvraag in 2013 en diverse meevallers uit 2015.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

De in de programmarekening opgenomen afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn getoetst op rechtmatigheid. In onderstaande tabel zijn de begrotingsoverschrijdingen weergegeven.

	Programma	
	Inkomen	Plustaken
Afwijking	BBZ starters	Verstrekking aanvullende norm jongeren
Overschrijding	-162.000	- 50.000
Passend in beleid	Ja	Ja
Direct gerelateerde inkomsten		
Passen in beleid, tijdige rapportage niet mogelijk		
Onrechtmatig		
Toelichting	De BBZ starters is onderdeel van de BUIG en dus een open-einde regeling. Hierdoor zijn overschrijdingen op dit onderdeel niet onrechtmatig en passend binnen het beleid.	Gemeenten hebben in beleidsregels vastgelegd dat zij in een aantal situaties de normen van jongeren aanvult in de vorm van bijzondere bijstand. Dit is een open einde regeling.

Er zijn geen onrechtmatige overschrijdingen in 2016.

Specifieke WerkSaam onderwerpen

Gemeentelijke opdrachtverlening (bonus/malus regeling)

De rekening vermeldt een toegevoegde waarde die bestaat uit de omzet minus de directe kosten van de omzet uit commerciële activiteiten bij gemeenten en bedrijven. In 2016 bedraagt de opdrachtsom van gemeenten 3,3 miljoen (45% van de totale begrote omzet).

Het realiseren van opdrachten uit commerciële activiteiten:

- levert toegevoegde waarde op die de apparaatskosten voor een deel dekt;
- genereert werkzaamheden waarmee cliënten uit de doelgroep tijdelijke werkervaring kunnen opdoen;
- resulteert in Beschut Werk mogelijkheden voor cliënten die niet regulier plaatsbaar zijn.

De omvang van gemeentelijke opdrachten fluctueert. Minder opdrachtvolume resulteert in een lagere dekking voor apparaatskosten. Dat betekent uiteindelijk dat alle gemeenten

via de verdeelsleutel een hogere bijdrage betalen. Om te voorkomen dat alle gemeenten het effect voelen van een lager opdrachtvolume van één gemeente, is onderling een minimale omzet afgesproken.

Op het moment dat een gemeente in een jaar onder het afgesproken minimum belandt, verrekent WerkSaam het nadelige verschil met die gemeente zonder dat de overige gemeenten daar financiële pijn van ondervinden.

Gemeentelijke opdrachtverlening				
(bedragen in €)				
	Normbedrag	Realisatie	Verschil	Bonus/Malus
Drechterland	306.240	323.063	16.823	5.036
Enkhuizen	291.322	475.758	184.436	55.209
Hoorn	1.139.274	1.016.239	-123.035	-61.518
Koggenland	354.717	356.100	1.383	414
Medemblik	690.223	654.490	-35.733	0
Opmeer	178.945	273.948	95.003	28.439
Stede Broec	339.279	416.795	77.516	23.205
Totaal	3.300.000	3.516.393	216.393	50.785

De gemeente Hoorn heeft veel inspanningen verricht in het kader van de bonus/malus regeling. Dit leidde tot een behoorlijke groei in de omzet. Niet alle omzet telde mee in de bonus/malus waardoor helaas een relatief klein malus bedrag ontstond. De gemeente Medemblik betaalt geen malus omdat er voldoende werk is aangeboden echter kon deze niet volledig worden uitgevoerd.

Verdeelsleutels

Voor de bijdrage in de kosten van de Westfriese gemeenten hanteert WerkSaam de volgende verdeelsleutels:

Programma	Verdeelsleutel
Re-integratie	
Re-integratie activiteiten	Ingebracht participatiebudget uit de integratie-uitkering sociaal domein
Inkomen	
BUIG, Bbz	Werkelijke baten en lasten (geen verdeelsleutel)
Wsw	Wsw-budget uit de integratie-uitkering sociaal domein
Bedrijfsvoering	
Apparaatskosten	50% aantal cliënten WWB, 25% aantal inwoners en 25% uitvoeringskosten
Dekking uit bestemmingsreserve vermindering bijdrage (€ 1.750.000)	Wsw-taakstelling
Overige dekking uit bestemmingsreserves	50% aantal cliënten WWB, 25% aantal inwoners en 25% uitvoeringskosten
Plus, extra en overige taken	
Uitvoeringskosten	Doorbelasting werkelijke kosten

Algemene dekkingsmiddelen en voorzien

WerkSaam reserveert middelen als de kosten hoger uitvallen dan de inkomsten. Net als in 2015 moesten wij deze middelen in 2016 aanspreken. Meer informatie staat in de toelichting op de jaarrekening.

In de begroting 2016 staat een bedrag van € 100.000 voor onvoorziene kosten. De onvoorziene kosten bedroegen in 2016 € 30.000.

Incidentele baten en lasten

Programma	Omschrijving	Geraamde baten (na wijziging)	Werkelijke Baten	Geraamde lasten (na wijziging)	Werkelijke lasten
Bedrijfsvoering	afrekening 2015 van Desom	-	61.000		
Re-integratie	Creditfactuur SV land, No show project	-	10.290		
Bedrijfsvoering	Mutatie algemene bestemmingsreserve		1.852.000		
Bedrijfsvoering	Mutatie bestemmingsreserve MAX WW		60.236		
Bedrijfsvoering	Afrekening WSW		41.628		
Bedrijfsvoering	Mutatie bestemmingreserve gemeentelijke bijdrage				1.852.000
Bedrijfsvoering	Facture 0215 arbeidsbemiddeling				17.933
Bedrijfsvoering	Boekresultaat op verkochte activa (		-116.756		

Wet normering bezoldiging topinkomens publieke en semipublieke sector (WNT)

WNT-verantwoording 2016 WerkSaam Westfriesland

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op WerkSaam Westfriesland van toepassing zijnde regelgeving: Het algemeen WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor WerkSaam Westfriesland is € 179.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het bestuur van WerkSaam Westfriesland ontvangt geen vergoeding.

Dagelijks Bestuur		
Dhr. D. te Grotenhuis	Vice-voorzitter	Drechterland
Dhr. M. Olierook	Secretaris	Enkhuizen
Mevr. A.J. de Jong	Voorzitter	Hoorn
Mevr. C.M. van de Pol	Loco-penningmeester	Koggenland
Dhr. H.P.F. Nederpelt	Penningmeester	Medemblik
Dhr. R.A.H.P. Heijtkink	Lid	Opmeer
Dhr. B. Nootebos	Loco-secretaris	Stede Broec

Algemeen Bestuur (samen met het dagelijks bestuur)		
Dhr. G. Besseling	Lid	Drechterland
Dhr. J. Baas	Lid	Enkhuizen
Dhr. B.A. Tap	Lid	Hoorn
Dhr. W.P.J. Bijman	Lid	Koggenland
Mw. A. van langen-Visbeek	Lid	Medemblik
Mw. E. Deutekom-Muntjewerff	Lid	Opmeer
Dhr. N. Slagter	Lid	Stede Broec

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	M.J. Dölle
Functie(s)	Directeur
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Ja (echt)
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	179.000
Bezoldiging	
Beloning	113.642
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	14.560
<i>Subtotaal</i>	<i>128.202</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	128.202
Motivering indien overschrijding: zie	1)
Gegevens 2015	
Duur dienstverband in	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Bezoldiging 2015	
Beloning	103.623
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	14.961
Totaal bezoldiging 2015	118.584
Individueel WNT-maximum	178.000

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Verantwoordingsinformatie Sisa

De Sisa-bijlage is opgesteld overeenkomstig de invulwijzer Sisa 2016, versie 10 januari 2017. In paragraaf 5.4 van deze invulwijzer is vermeld dat fraudevorderingen in afwijking van overige vorderingen als netto baten moeten worden verantwoord. Omdat het juridisch en economisch eigendom van de cliëntdebiteuren bij de deelnemende gemeenten is gebleven, zijn de vorderingen op cliëntdebiteuren voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. Voorts dragen de deelnemende gemeenten ook het risico op inbaarheid (voorziening) van de vorderingen. Op basis van vorenstaande zijn de overige vorderingen als baten geboekt op het moment dat het bedrag is ontvangen, zijnde het moment dat de prestatie (het innen van de vordering namens de gemeente) van WerkSaam Westfriesland heeft plaatsgevonden.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017								
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2016 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 01</i>	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 02</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 03</i>	Besteding (jaar T) IOAW Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 04</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 05</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 06</i>
			1 060498 Gemeente Drechterland	€ 2.095.621	€ 50.857	€ 133.631	€ 1.670	€ 0
			2 060388 Gemeente Enkhuizen	€ 4.543.913	€ 234.327	€ 173.879	€ 0	€ 31.776
			3 060405 Gemeente Hoorn	€ 21.592.919	€ 621.257	€ 1.098.309	€ 18.836	€ 86.622
			4 061598 Gemeente Koggenland	€ 2.336.680	€ 59.948	€ 79.901	€ 1.166	€ 800
			5 060420 Gemeente Medemblik	€ 6.220.076	€ 253.324	€ 709.562	€ 14.827	€ 43.484
			6 060432 Gemeente Opmeer	€ 1.429.901	€ 55.689	€ 86.318	€ 1.784	€ 1.482
			7 060532 Gemeente Stede Broec	€ 3.432.322	€ 95.071	€ 256.301	€ 2.238	€ 48.548
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2B / 07</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 08</i>	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 09</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 10</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2B / 11</i>	
			1 060498 Gemeente Drechterland	€ 0	€ 17.713	€ 0	€ 0	
			2 060388 Gemeente Enkhuizen	€ 0	€ 35.813	€ 0	€ 0	
			3 060405 Gemeente Hoorn	€ 0	€ 232.802	€ 0	€ 0	
			4 061598 Gemeente Koggenland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 060420 Gemeente Medemblik	€ 3.293	€ 75.391	€ 0	€ 0	
			6 060432 Gemeente Opmeer	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			7 060532 Gemeente Stede Broec	€ 2.085	€ 14.895	€ 0	€ 0	

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 12	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 13	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 14				
			1 060498 Gemeente Drechterland	€ 20.451	€ 0				
			2 060388 Gemeente Enkhuizen	€ 1.910	€ 0				
			3 060405 Gemeente Hoorn	€ 79.865	€ 0				
			4 061598 Gemeente Koggenland	€ 6.579	€ 0				
			5 060420 Gemeente Medemblik	€ 43.806	€ 0				
			6 060432 Gemeente Opmeer	€ 7.228	€ 0				
			7 060532 Gemeente Stede Broec	€ 13.314	€ 0				
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) deel	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 01	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 03	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 05	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 06	
			1 060498 Gemeente Drechterland	€ 39.431	€ 17.842	€ 42.143	€ 0	€ 2.573	
			2 060388 Gemeente Enkhuizen	€ 11.230	€ 52.968	€ 3.149	€ 152.192	€ 0	
			3 060405 Gemeente Hoorn	€ 55.352	€ 248.004	€ 0	€ 171.926	€ 90.842	
			4 061598 Gemeente Koggenland	€ 2.946	€ 9.768	€ 0	€ 21.457	€ 8.306	
			5 060420 Gemeente Medemblik	€ 77.015	€ 102.255	€ 0	€ 138.484	€ 26.791	
			6 060432 Gemeente Opmeer	€ 1.354	€ 0	€ 0	€ 11.699	€ 6.773	
			7 060532 Gemeente Stede Broec	€ 6.176	€ 16.498	€ 0	€ 15.977	€ 10.498	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 07	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3B / 08	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 09	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3B / 10			
			1 060498 Gemeente Drechterland	€ 0	€ 0	€ 0			
			2 060388 Gemeente Enkhuizen	€ 0	€ 0	€ 0			
			3 060405 Gemeente Hoorn	€ 0	€ 0	€ 0			
			4 061598 Gemeente Koggenland	€ 0	€ 0	€ 0			
			5 060420 Gemeente Medemblik	€ 0	€ 0	€ 0			
			6 060432 Gemeente Opmeer	€ 0	€ 0	€ 0			
			7 060532 Gemeente Stede Broec	€ 0	€ 0				

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling WerkSaam Westfriesland

A. Verklaring over de in de jaarrapportage opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de gemeenschappelijke regeling WerkSaam Westfriesland te Hoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van WerkSaam Westfriesland op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder interne verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader van WerkSaam Westfriesland van 10 december 2015.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2016;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2016;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
- 4 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van WerkSaam Westfriesland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 830.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 40.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarrapportage opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord
- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- Bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Wet gemeenschappelijke regelingen, artikel 213 van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van *het dagelijks en algemeen bestuur* voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder interne verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader van WerkSaam Westfriesland van 10 december 2015.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Het dagelijks bestuur moet de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de gemeenschappelijke regeling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is als kader stellend en controlerend orgaan op grond van de Wet Gemeenschappelijke regelingen verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 24 april 2017

KPMG Accountants N.V.

J.L.C. van Sabben RA

Vaststelling algemeen bestuur

Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

- a. Het jaarverslag 2016 conform het aangeboden concept vast te stellen.
- b. Het gerealiseerde resultaat ad € 468.000 toe te voegen aan de
"bestemmingsreserve ter vermindering bijdrage gemeenten".

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 6 juli 2017.

De voorzitter,

de directeur

A.J. de Jong

M.J. Dölle

Bijlagen

Overzicht van investeringen

(bedragen in €)

Afdeling	Omschrijving		Begroot	Realisatie	Ruimte
Staf & Management	Diverse ICT	AN/AV	315.000	142.316	172.684
	Div. huisvesting en vervoer algemeen gebruik	AN/AV	85.500	201.215	-115.715
Beleid en juridische zaken	Diverse aanschaffingen	AN/AV	40.598	40.598	0
Facilitaire dienst totaal	Aanschaffingen/vervangen vervoersmiddelen en inventaris	AN/AV	124.500	97.371	27.129
BRS totaal	Vervangen vervoersmiddelen	AN/AV	263.000	245.935	17.065
Verpakken	Magazijn verbeteringen en vervangen inventaris werkruimte	AN/AV	153.000	97.967	55.033
Arbeidsbemiddeling	Diverse werk- en transportmiddelen	AN/AV	78.000	77.124	876
Totaal			1.059.598	902.526	157.072

De uitgaven worden rechtmatig gedaan en de noodzaak opnieuw beoordeeld door de desbetreffende budgethouders/MT-leden. Een aantal investeringen zijn uitgesteld naar 2017.

Verloopoverzicht materiële vaste activa met economisch nut

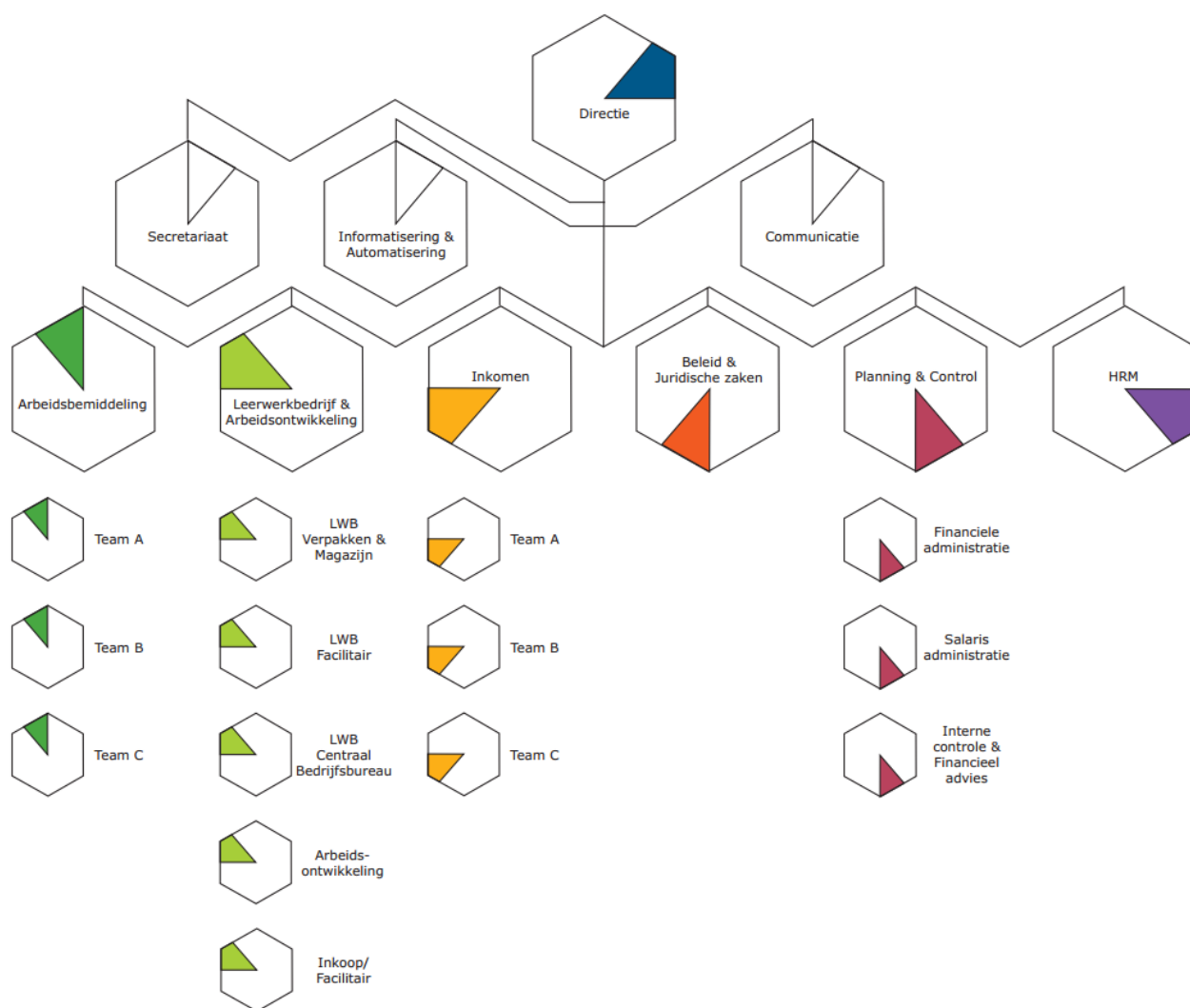
(bedragen in € 1.000)

	Boekwaarde	Invester-ingen	Desinvest-eringen	Afschrijv-ingen	Afwaar-waarder-ingen	Boekwaarde
Gronden en terreinen	1.251	-	-	14		1.237
Bedrijfsgebouwen	3.784	48	-	130		3.703
Vervoermiddelen	629	419	114	215		719
Mach. App. Install., machines, apparaten	143	131	10	60		204
Mach. App. Install., installaties	413	77	-	68		422
Overige MVA, inventaris	345	79	1	53		371
Overige MVA, automatisering	605	149	2	216		535
Totaal	7.171	903	127	757	0	7.190

Overzicht mutaties reserves per programma

Mutaties reserves per programma				
	Beginbalans	Onttrekking	Aanvulling	Eindbalans
Re-integratie				
n.v.t.	-	-	-	-
Inkomen				
n.v.t.	-	-	-	-
Bedrijfsvoering				
Alg. reserve	2.879	1.852	1.137	2.164
Best. reserve in mind. van bijdrage gemeenten	1.750	2.213	1.852	1.389
Best. reserve huisvesting	4.041	149	-	3.892
Best. reserve verlofrisico	202	20	-	182
Bestemmingsreserve sectorplan regio NHN	159	-	-	159
Best. reserve transitie Wsw	4	4	-	0
Bestemmingsreserve Max WW	-	-	60	60
Gerealiseerd resultaat	1.137	1.137	468	468
Plustaken				
n.v.t.	-	-	-	-
Totaal	10.172	5.375	3.517	8.314

Organigram

Lijst van Afkortingen

AP	Ambtelijk personeel
Arbo	Arbidsomstandigheden
AV/AN	Investerings: Aanschaf Vervanging/Aanschaf Nieuw
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
BUIG	Wet Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BBV	Besluit begroting en verantwoording
Bbz	Besluit Bijstand Zelfstandigen
B.V.	Besloten Vennootschap
BW	Begeleid Werken
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
DMS	Document Management System
Fte	Fulltime equivalent
GR	Gemeenschappelijke Regeling
HR	Human Resource
HRM	Human Resource Management
IKB	Individueel Keuze Budget
IOAW	Inkomensvoorziening voor Oudere en Gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
KAM	Kwaliteit, Arbo en Milieu
KPI	Kritische Prestatie Indicator
MBU	Met Behoud van Uitkering
MT	Managementteam
Se	Standaard eenheden
SW	Sociale werkvoorziening
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TW	Toegevoegde waarde
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WML	Wet minimumloon
WP	Werkpartner
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WVA	Wet vermindering afdracht loonbelasting en sociale premies

WSW realisatie 2016

Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor WSW geïndiceerde inwoners en niet-inwoners in 2016, uitgedrukt in arbeidsjaren											
Unieke nummer woongemeente(n)		7180 WerkSaam	7150 AM Groep	7190 Baanstede	7200 Noorder- kwartier	7020 Pantar/DWI	7120 IJmond Werkt	0344 Gem. Utrecht	7010 WNK	7130 Paswerk	Totaal
498	Drechterland	49,55									49,55
388	Enkhuizen	70,28				1,00					71,28
405	Hoorn	228,30					1,08				229,38
1598	Koggenland	33,56		1,00					5,38		39,94
420	Medemblik	101,32		0,56							101,88
432	Opmeer	16,07			0,67						16,74
532	Stede Broec	80,90							1,00		81,90
375	Beverwijk	1,00	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	1,00
398	Heerhugowaard	1,00									1,00
1911	Hollands Kroon	0,63									0,63
888	Beek	0,22	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	0,22
737	Tytsjerksteradiel	0,37									0,37
	Purmerend	1,35									1,35
Totaal		584,55	-	1,56	0,67	1,00	1,08	-	6,38	-	595,24

Overzicht per gemeente

Realisatie 2016	Drechterland	Enkhuizen	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer	Stede Broec	Totaal
Ontvangen re-integratie gelden 90%	78	353	1.805	86	368	63	209	2.962
Ontvangen Couleur locale	5	0	29	0	11	7	0	52
Baten	83	353	1.834	86	379	70	209	3.014
Trajectkosten extern	-11	-87	-438	-25	-92	-17	-49	-718
Couleur locale	-5	0	-29	0	-11	-7	0	-52
Trajectkosten intern	-53	-211	-1.086	-48	-217	-36	-128	-1.779
Re-integratie kosten beschut werk	-2	-1	-5	0	-3	-1	-1	-13
Dekking WSW Kosten	-12	-54	-275	-13	-56	-10	-32	-451
Lasten	-83	-352	-1.834	-86	-379	-70	-209	-3.014
Re-integratie	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen rijksbijdrage BUIG	1.752	4.650	23.571	1.904	6.292	1.152	2.975	42.296
Ontvangen eigen bijdrage BUIG	466	19	-1.028	472	636	321	730	1.616
Ontvangen terug ontvangsten	50	118	549	48	165	52	61	1.043
Baten	2.267	4.787	23.092	2.425	7.093	1.525	3.766	44.956
WWB uitkeringslasten	-2.096	-4.544	-21.593	-2.337	-6.220	-1.430	-3.432	-41.651
IOAW uitkeringslasten	-134	-174	-1.098	-80	-710	-86	-256	-2.538
IOAZ uitkeringslasten	0	-32	-88	-1	-44	-1	-49	-215
Loonkostensubsidie	-11	-1	-60	-7	-30	-3	-10	-123
BBZ starters	-18	-36	-233	0	-75	0	-15	-377
Kosten Beschut werk	-10	-1	-19	0	-14	-4	-3	-50
Lasten	-2.267	-4.787	-23.092	-2.425	-7.093	-1.525	-3.766	-44.956
BUIG	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen rijksbijdrage BBZ	119	43	130	261	230	46	135	963
Ontvangen eigen bijdrage BBZ	-123	-159	-70	-264	-259	-51	-138	-1.065
Ontvangen terugontvangsten BBZ	64	181	334	24	235	13	37	889
Baten	60	64	394	21	206	8	33	787
BBZ Levensonderhoud	-39	-11	-55	-3	-77	-1	-6	-194
BBZ Kapitaalverstrekking	-18	-53	-248	-10	-102	0	-16	-447
BBZ onderzoekskosten	-3	0	-91	-8	-27	-7	-10	-146
Lasten	-60	-64	-394	-21	-206	-8	-33	-787
BBZ	0	0	0	0	0	0	0	0

Realisatie 2016	Drechterland	Enkhuizen	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer	Stede broec	Totaal
Ontvangen rijksbijdrage WSW	1.300	1.881	5.906	1.155	2.698	440	2.235	15.616
Dekking WSW kosten uit re-integratiebudget	87	67	308	61	-147	15	59	450
Baten	1.387	1.948	6.214	1.217	2.552	456	2.294	16.066
WSW personeelskosten	-1.387	-1.948	-6.214	-1.217	-2.552	-456	-2.294	-16.066
Lasten	-1.387	-1.948	-6.214	-1.217	-2.552	-456	-2.294	-16.066
WSW	0	0	0	0	0	0	0	0
Inkomen	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten	629	1.233	6.411	734	1.972	412	785	14.320
Lasten	-810	-1.532	-7.206	-846	-2.318	-511	-1.082	-16.447
Bedrijfsvoering	-181	-299	-795	-111	-346	-99	-297	-2.127
Baten PT Incidentele baten	0	0	419	0	0	0	0	419
Baten PT BB i.h.k.v. BBZ	0	0	6	0	13	3	2	23
Baten PT Verstrekking aanvullende norm jongeren	7	14	108	11	35	6	54	234
Baten PT Inzet in wijkteams gemeenten	0	0	165	0	0	0	0	165
Baten PT Ontvangsten BB	8	8	127	0	6	0	4	154
Baten	15	21	825	11	54	10	60	996
Lasten PT Incidentele lasten	0	0	-419	0	0	0	0	-419
Lasten PT BB i.h.k.v. BBZ	0	0	-6	0	-13	-3	-2	-23
Lasten PT Verstrekking aanvullende norm jongeren	-7	-14	-108	-11	-35	-6	-54	-234
Lasten PT Inzet in wijkteams gemeenten	0	0	-165	0	0	0	0	-165
Lasten PT Ontvangsten BB	-8	-8	-127	0	-6	0	-4	-154
Lasten	-15	-21	-825	-11	-54	-10	-60	-996
Plus, extra en overige taken	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten	206	298	1.110	146	435	90	308	4.502
Lasten	0	0	0	0	0	0	0	-1.910
Exploitatieresultaat	206	298	1.110	146	435	90	308	2.593
Totaal	25	-1	315	36	89	-9	12	468

Cliënten

Drechterland

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Beginstand	145	148	151	160	164	153	157	159	154	155	154	152
Instroom	6	8	11	10	0	7	8	3	6	5	4	4
Uitstroom	3	5	2	6	11	3	6	8	5	6	6	2
Eindstand	148	151	160	164	153	157	159	154	155	154	152	154

Regeling	Begin Jan	Eind jan	Eind feb	Eind mrt	Eind apr	Eind mei	Eind jun	Eind jul	Eind aug	Eind sep	Eind okt	Eind nov	Eind dec
BBZ	3	3	2	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0
IOW	9	9	9	10	10	8	8	9	8	8	8	8	8
IOZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WWB	133	136	140	148	153	144	148	149	145	147	146	144	146
Totaal	145	148	151	160	164	153	157	159	154	155	154	152	154

Enkhuizen

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Beginstand	349	344	354	357	356	356	353	361	353	350	344	349
Instroom	9	15	15	17	10	8	16	8	10	10	13	9
Uitstroom	14	5	12	18	10	11	8	16	13	16	8	6
Eindstand	344	354	357	356	356	353	361	353	350	344	349	352

Regeling	Begin Jan	Eind jan	Eind feb	Eind mrt	Eind apr	Eind mei	Eind jun	Eind jul	Eind aug	Eind sep	Eind okt	Eind nov	Eind dec
BBZ	5	5	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4
IOW	10	11	11	13	13	15	14	13	14	13	14	14	15
IOZ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
WWB	332	326	337	338	337	335	333	343	334	332	324	329	331
Totaal	349	344	354	357	356	356	353	361	353	350	344	349	352

Hoorn

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Beginstand	1.602	1.631	1.649	1.661	1.665	1.672	1.665	1.646	1.640	1.653	1.672	1.692
Instroom	61	62	46	45	47	53	46	55	75	55	64	49
Uitstroom	32	44	34	41	40	60	65	61	62	36	44	23
Eindstand	1.631	1.649	1.661	1.665	1.672	1.665	1.646	1.640	1.653	1.672	1.692	1.718

Regeling	Begin Jan	Eind jan	Eind feb	Eind mrt	Eind apr	Eind mei	Eind jun	Eind jul	Eind aug	Eind sep	Eind okt	Eind nov	Eind dec
BBZ	18	19	18	19	19	18	16	16	16	15	14	13	11
IOW	69	70	70	75	76	78	77	73	72	76	75	75	77
IOZ	3	3	4	4	4	5	6	6	6	7	7	7	8
WWB	1.512	1.539	1.557	1.563	1.566	1.571	1.566	1.551	1.546	1.555	1.576	1.597	1.622
Totaal	1.602	1.631	1.649	1.661	1.665	1.672	1.665	1.646	1.640	1.653	1.672	1.692	1.718

Koggenland

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Beginstand	159	163	162	166	169	169	169	171	174	181	182	183
Instroom	10	5	11	7	5	2	10	8	11	5	9	6
Uitstroom	6	6	7	4	5	2	8	5	4	4	8	6
Eindstand	163	162	166	169	169	169	171	174	181	182	183	183

Regeling	Begin Jan	Eind jan	Eind feb	Eind mrt	Eind apr	Eind mei	Eind jun	Eind jul	Eind aug	Eind sep	Eind okt	Eind nov	Eind dec
BBZ	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
IOW	6	6	6	6	5	5	5	5	5	6	6	6	6
IOZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WWB	153	157	156	160	163	163	163	165	168	174	175	176	176
Totaal	159	163	162	166	169	169	169	171	174	181	182	183	183

Medemblik

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Beginstand	475	490	490	496	500	502	501	500	503	505	512	516
Instroom	26	14	24	15	26	15	20	20	20	28	19	23
Uitstroom	11	14	18	11	24	16	21	17	18	21	15	9
Eindstand	490	490	496	500	502	501	500	503	505	512	516	530

Regeling	Beg in Jan	Eind jan	Eind feb	Eind mrt	Eind apr	Eind mei	Eind jun	Eind jul	Eind aug	Eind sep	Eind okt	Eind nov	Eind dec
BBZ	7	8	8	6	9	11	11	11	10	11	9	9	7
IOW	45	46	45	46	48	48	47	43	45	44	46	44	47
IOZ	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	3	3	4
WWB	420	433	434	441	440	441	441	444	446	447	454	460	472
Totaal	475	490	490	496	500	502	501	500	503	505	512	516	530

Opmeer

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Beginstand	117	121	117	118	114	110	106	105	109	110	109	109
Instroom	9	1	7	1	1	0	3	5	2	3	4	5
Uitstroom	5	5	6	5	5	4	4	1	1	4	4	1
Eindstand	121	117	118	114	110	106	105	109	110	109	109	113

Regeling	Begin Jan	Eind jan	Eind feb	Eind mrt	Eind apr	Eind mei	Eind jun	Eind jul	Eind aug	Eind sep	Eind okt	Eind nov	Eind dec
IOW	7	7	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4
IOZ	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WWB	110	113	111	112	110	106	102	101	105	106	105	105	109
Totaal	117	121	117	118	114	110	106	105	109	110	109	109	113

Stede Broec

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Beginstand	258	263	264	266	275	274	277	278	287	291	293	287
Instroom	13	10	16	16	11	14	14	16	12	14	5	8
Uitstroom	8	9	14	7	12	11	13	7	8	12	11	9
Eindstand	263	264	266	275	274	277	278	287	291	293	287	286

Regeling	Begin Jan	Eind jan	Eind feb	Eind mrt	Eind apr	Eind mei	Eind jun	Eind jul	Eind aug	Eind sep	Eind okt	Eind nov	Eind dec
BBZ	2	1	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2
IOW	17	18	17	17	15	17	18	17	18	19	21	20	19
IOZ	2	3	3	3	3	2	2	2	2	3	4	4	4
WWB	237	241	243	244	254	252	254	256	264	266	266	261	261
Totaal	258	263	264	266	275	274	277	278	287	291	293	287	286

Verloopoverzicht cliënten-debiteuren

Gemeente	Beginsaldo 1-1-2016	Op- en afboekingen 2016	Terug- ontvangsten 2016	Eindsaldo 31-12-2016
Drechterland	603.836	-1.118	122.024	480.693
Enkhuizen	757.423	259.609	303.464	713.567
Hoorn	5.399.491	1.096.468	988.040	5.507.919
Koggenland	897.891	-114.753	70.079	713.059
Medemblik	2.064.720	60.826	370.745	1.754.802
Opmeer	282.454	55.298	73.111	264.640
Stede Broec	612.009	66.319	101.329	577.000
Totaal	10.617.823	1.422.649	2.028.791	10.011.680